

RAPORT

O STANIE GMINY SUSIEC Z A R O K 2019

WÓJT GMINY SUSIEC

URZĄD GMINY SUSIEC

UL. TOMASZOWSKA 2

22-672 SUSIEC

www.susiec.pl

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	4
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
2.1. Charakterystyka gminy.....	5
2.2. Dane demograficzne.....	6
3. FINANSE GMINY.....	7
3.1. Dochody budżetu Gminy	7
3.2. Wydatki budżetu Gminy.....	8
4. STAN MIENIA KOMUNALNEGO GMINY SUSIEC.....	9
4.1. Grunty.....	9
4.2. Budynki.....	10
4.3. Budowle.....	10
4.4. Mieszkaniowy zasób Gminy.....	11
4.5. Zaopatrzenie w wodę oraz gospodarka ściekami komunalnymi.....	12
5. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW STRATEGII ORAZ PROJEKTÓW.....	13
5.1. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Susiec na lata 2017-2023.....	13
5.2. Realizowane projekty - Pora dla seniora.....	15
5.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	16
5.4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.....	16
6. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA.....	18
6.1. Infrastruktura drogowa.....	18
6.2. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	19
6.3. Energia odnawialna.....	19
6.4. Budowa, remonty, modernizacja obiektów gminnych.	20
7. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	22
7.1. Zmiany planów zagospodarowania przestrzennego.....	22
7.2. Pozwolenia na budowę, rozbiórkę.....	24
8. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA.....	24
8.1. Rolnictwo.....	24
8.2. Ochrona środowiska.....	25
8.3. Gospodarka odpadami.....	26
9. KULTURA.....	27
9.1 Biblioteki.....	27
9.2. Wydarzenia kulturalne.....	28
9.3. Stałe formy pracy.....	30

10. OPIEKA SPOŁECZNA.....	30
10.1. Realizacja zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	30
10.1.1. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej.....	31
10.1.2. Świadczenia pomocy społecznej.....	34
10.1.3. Usługi opiekuńcze.....	36
10.1.4. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności.....	37
10.1.5. Schronienie.....	37
10.1.6. Sprawienie pogrzebu.....	38
10.1.7. Praca socjalna.....	38
10.1.8. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.....	39
10.2. Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze i świadczenia wychowawcze - zadania zlecone Gminie.....	39
10.2.1. Świadczenia rodzinne.....	40
10.2.2. Świadczenia wychowawcze.....	42
10.2.3. Fundusz alimentacyjny - zadania zlecone Gminie.....	43
10.3. Pozostałe zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu.....	44
10.3.1. Pomoc materialna o charakterze socjalnym.....	44
10.3.2. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne.....	44
10.4. Realizacja programów.....	44
10.4.1. Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.....	44
10.4.2. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.....	45
10.4.3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	47
10.5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 r.....	49
10.6. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.....	50
11. OŚWIATA.....	50
11.1. Wykaz placówek.....	50
11.2. Liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych.....	51
11.3. Wydatki w przeliczeniu na jednego ucznia.....	51
11.4. Zatrudnienie w szkołach.....	51
12. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ.....	52
13. OCHRONA ZDROWIA.....	53
13.1. Placówki medyczne.....	53
13.2. Sprzedaż napojów alkoholowych.....	53
14. RADA GMINY.....	54
15. SPRAWY OBRONNE I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE.....	56
16. TRANSPORT.....	57
17. PODSUMOWANIE.....	57

1. WSTĘP

Szanowni Państwo

Na podstawie art. 28 aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym przedstawiam niniejszym raport o stanie Gminy Susiec w 2019 roku. Niniejszy raport jest podsumowaniem działalności Gminy Susiec oraz podległych jej jednostek. Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Susiec, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu. Mam nadzieję, że program stabilnego rozwoju, którym się kierujemy, utwierdza Was w przekonaniu, że Gmina Susiec jest miejscem, gdzie można bezpiecznie żyć, prowadzić działalność rolniczą i gospodarczą, a także wypoczywać w gronie bliskich i przyjaciół. Pomysłów na dalszy rozwój mamy jeszcze wiele, jednak podobnie jak w gospodarstwach domowych, ograniczają nas środki finansowe. Niejednokrotnie zmuszeni jesteśmy odłożyć pewne zadania na lata późniejsze, a realizować te najpotrzebniejsze dla mieszkańców. Mam nadzieję, że niniejszy raport będzie doskonałym źródłem wiedzy na temat zmian, jakie zaszły w ciągu zaledwie jednego roku w naszej Gminie. Zmiany jakie zachodzą corocznie są efektem wyłożonej pracy, jak również zasługą pozyskanych środków zewnętrznych. Mam cichą nadzieję, że są one zauważane i doceniane przez naszych mieszkańców. Pomimo wielu płatności za wykonane inwestycje sytuacja finansowa gminy jest dobra i stabilna.

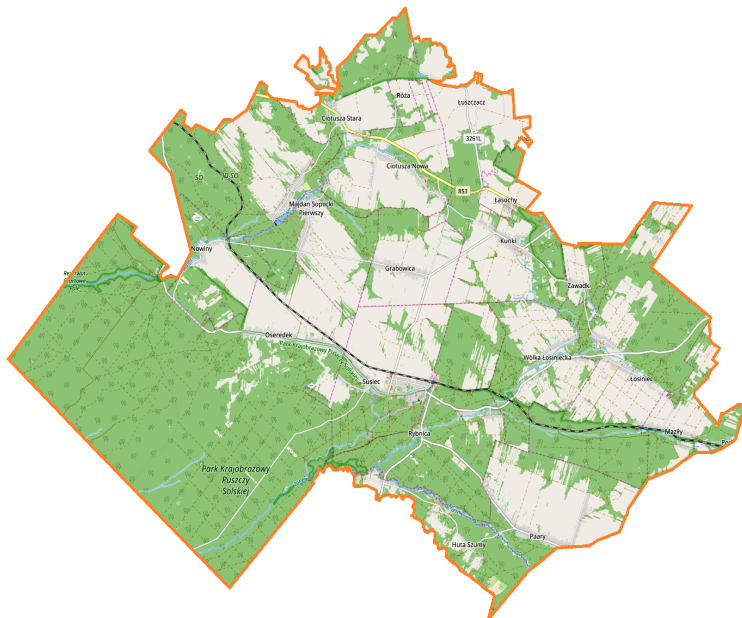
Zachęcam Państwa do zapoznania się z raportem.

Z wyrazami szacunku

Wójt Gminy

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Charakterystyka gminy

Gmina Susiec zajmuje obszar 19 tys. hektarów i liczy 7 666 mieszkańców, położona jest na obszarze Roztocza Środkowego oraz częściowo na Równinie Biłgorajskiej. Teren ten należy do najbardziej znanych i chętnie odwiedzanych przez turystów. Szczególne walory środowiska naturalnego, nieskażone przez przemysł, czyste rzeki, lasy i powietrze tworzą specyficzny mikroklimat sprzyjający turystyce. Sprzyjają temu wielość szlaków turystycznych i nagromadzenie dużej ilości atrakcji przyrodniczych.

Na terenie gminy Susiec znajdują się takie atrakcje jak:

1. Rezerwat „Nad Tanwią”.
2. Rezerwat „Czartowe Pole”.
3. Rezerwat torfowiskowy „Nowiny”.
4. Zalew i kąpielisko w Majdanie Sopockim .
5. Muzeum Pożarnictwa w Oseredku.
6. Kościół p.w. Św. Jana Nepomucena w Suścu – wzniesiony w latach 1862-1868.
7. Kościół p.w. Opieki św. Józefa i św. Michała Archaniola w Łosieńcu – dawna cerkiew pounicka z 1793 r.
8. Kościół p.w. św. Tomasza Apostoła w Majdanie Sopockim Drugim – dawana cerkiew pounicka z 1835 r.
9. Wieża widokowa w Suścu.
10. Zagospodarowane źródła rzeki Krynica w Suścu – „Żrąbek”.
11. Ścieżka przyrodniczo - edukacyjna w Suścu.
12. Mini amfiteatr w Suścu.
13. Stadion (boisko z nawierzchnią sztuczną, trawiastą, kort tenisowy).

Na obszarze naszej Gminy występują ścieżki oraz szlaki, zarówno piesze jak i rowerowe.

Długości szlaków i ścieżek turystycznych:

- szlaków rowerowych położonych na terenie gminy Susiec jest 110 km.
- szlaków pieszych w gminy Susiec jest 106 km.
- ścieżek rowerowych położonych na terenie gminy Susiec jest 18 km.
- ścieżek spacerowych położonych na terenie gminy Susiec jest 7,3 km.

Występują tu zarówno ogromne kompleksy leśne Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej, jak również licznie rozsiane wydmy, jary i wąwozy o stromych zboczach. W dolinach rzek, zagłębieniach terenu są liczne torfowiska oraz bagna porośnięte trawą i olszyną. Ze względu na duże różnice wysokości rzeki mają charakter górski, płyną wartko wąskimi i głębokimi dolinami. Urozmaicają je przepiękne i urocze progi skalne tworzące wodospady nazywane pospolicie szumami. Tutejszy klimat ma ostre, kontynentalne cechy. Lata są bardzo gorące i suche, zimy mroźne i śnieżne. Jest to region o największym nasłonecznieniu w kraju. Zimą zalegający długo śnieg stwarza doskonałe warunki do organizacji kuligów i narciarstwa biegowego.

Gmina to miejsce ulokowania wielu przedsiębiorstw. Korzystne położenie gminy sprzyja turystyce. W gminie dominują firmy, których przedmiotem działalności są obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania, oraz roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych. W ubiegłym roku w gminie zarejestrowano 46 nowych przedsiębiorców. Niestety w tym samym czasie 37 przedsiębiorców wyrejestrowało swoją działalność. Dokonano 80 zmian w prowadzeniu działalności gospodarczej. Działalność wznowiło 30 przedsiębiorców, natomiast 29 przedsiębiorców zawiesiło działalność.

2.2. Dane demograficzne

Do Gminy Susiec należy 19 miejscowości (21 sołectw). Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w gminie wynosiła 7 628, natomiast zameldowanych na pobyt czasowy 38.

W okresie od początku do końca 2019 r. liczba mieszkańców Gminy Susiec zmniejszyła się o 47 osób, przez co na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 7 666, w tym 3 845 kobiet i 3 821 mężczyzn. Niewiele większą część populacji stanowią kobiety – to jest 50,16%, mężczyźni – 49,84%.

Struktura wiekowa według kategorii wieku.

Struktura	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0-18 lat wiek przedprodukcyjny	736	704	1 440
19-60/65 wiek produkcyjny	2 121	2 346	4 467
61/65 + wiek poprodukcyjny	988	492	1 480

W roku 2019 w Gminie Susiec urodziło się 62 dzieci, zmarło 107 osób. W związku z tym przyrost naturalny jest ujemny i wynosi - 45.

W ubiegłym roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w Suścu sporządzono 18 transkrypcji zagranicznych aktów urodzenia. Zarejestrowano 30 aktów małżeństwa, w tym 23 dotyczących ślubów konkordatowych, udzielono 5 ślubów cywilnych i sporządzono 2 transkrypcje zagranicznych aktów małżeństwa. W 2019 roku złożono 424 wnioski o wydanie dowodu osobistego. Średni czas oczekiwania na wyrobienie dowodu wynosi ok. 21 dni.

Na terenie naszej gminy znajduje się 5 992 gospodarstwa z czego 2 579 gospodarstw posiada grunty poniżej 1h oraz 3 413 gospodarstw powyżej 1h.

3. FINANSE GMINY

Budżet Gminy Susiec na 2019 rok został uchwalony Uchwałą Nr III/16/2018 w ustawowym terminie, to jest na sesji Rady Gminy w dniu 28 grudnia 2018 roku.

W 2019 roku plan budżetu gminy, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, był kilkakrotnie zmieniany uchwałami Rady Gminy Susiec oraz zarządzeniami Wójta Gminy Susiec głównie w związku:

- z pozyskaniem dodatkowych środków i dotacji na zadania własne i zlecone,
- zmianami wartości zaplanowanych inwestycji i bieżących zadań statutowych przewidzianych do realizacji w roku budżetowym,
- wprowadzaniem do budżetu nowych zadań inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku plan dochodów budżetu gminy na 2019 rok ustalony został w kwocie **37.265.021,00 zł**, w tym:

- *dochody bieżące w wysokości:* 32.985.713,70 zł,
- *dochody majątkowe w wysokości:* 4.279.307,30 zł.

Natomiast plan wydatków budżetu gminy na 2019 rok na koniec okresu sprawozdawczego został ustalony w wysokości **37.193.110,54 zł**, w tym:

- *wydatki bieżące w wysokości:* 29.507.872,15 zł,
- *wydatki majątkowe w wysokości:* 7.685.238,39 zł.

Planowany wynik budżetu na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł – 71.910,46 zł (nadwyżka); na dzień 31 grudnia 2019 roku wynik budżetu był dodatni i wyniósł – 1.267.318,54 zł (nadwyżka).

3.1. Dochody budżetu Gminy

Plan dochodów budżetowych za okres 2019 roku został wykonany w wysokości **36.670.315,44 zł**, co stanowi 98,40 % całości planu dochodów (37.265.021,00), w tym:

1) **dochody majątkowe** zostały wykonane w wysokości 3.813.286,80 zł, co stanowi 89,11% planu dochodów majątkowych (plan: 4.279.307,30 zł) - dochody majątkowe pozyskano głównie z:

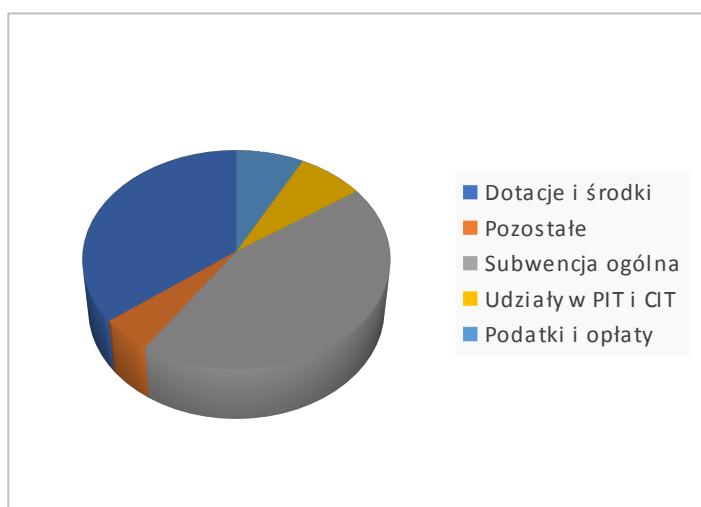
- wpływów do budżetu z tytułu sprzedaży nieruchomości (grunty) i ruchomości stanowiących mienie gminy – kwota 94.550,48 zł,
- dotacji z budżetu państwa – kwota 757.419,14 zł,
- dotacji z budżetu środków europejskich, jako współfinansowanie zadań inwestycyjnych – kwota 2.949.531,13 zł,
- środki na dofinansowanie inwestycji gminnych pozyskane z innych źródeł - kwota 11.786,05 zł,

2) **dochody bieżące** wykonane zostały w wysokości 32.857.028,64 zł, co stanowi 99,61 % planu dochodów bieżących (plan: 32.985.713,70 zł) - dochody bieżące pozyskano głównie z:

- subwencji ogólnej – kwota 14.520.833,00 zł,
- dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące – kwota 10.908.886,74 zł,

- dotacji z budżetu środków europejskich, jako współfinansowanie zadań bieżących – kwota 740.320,12 zł,
- podatków i opłat – kwota 2.510.870,59 zł,
- udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych - kwota 2.489.777,70 zł,
- pozostałe środki, darowizny – kwota 8.346,24 zł,
- pozostałe – kwota 1.677.994,25 zł (m. in. sprzedaż usług komunalnych, wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku, odsetki od środków na rachunkach bankowych i lokat terminowych, dochody gminy związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, usługi opiekuńcze).

Poniższy wykres przedstawia strukturę wykonanych w 2019 roku dochodów bieżących (kwota 32.857.028,64 zł):

3.2. Wydatki budżetu Gminy

Plan wydatków budżetu gminy na dzień 31 grudnia 2019 roku został określony na kwotę 37.193.110,54 zł. Jego procentowe wykonanie w roku 2019 wyniosło 95,19 %, to jest wydatkowano **35.402.996,90 zł**.

Wydatki majątkowe w 2019 roku wykonane zostały w kwocie 7.383.523,02 zł (96,07 % planu) na plan roczny wynoszący 7.685.238,39 zł i dotyczyły realizacji zadań oraz zakupów inwestycyjnych omówionych w dalszej części sprawozdania.

Wydatki bieżące w 2019 roku wykonano w kwocie 28.019.473,88 zł (94,96 % planu) na plan roczny w wysokości 29.507.872,15 zł, w tym:

➤ zadania własne	17.907.943,67 zł
▪ w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane	10.725.748,10 zł
wydatki związane z realizacją zadań statutowych	4.374.573,60 zł
dotacje na zadania bieżące	1.753.202,37 zł
świadczenia na rzecz osób fizycznych	904.471,75 zł

wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji	0,00 zł
wydatki na obsługę długu	149.947,85 zł
➤ zadania zlecone	10.111.530,21 zł
▪ w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane	466.531,03 zł
wydatki związane z realizacją zadań statutowych	585.514,16 zł
dotacje na zadania bieżące	8.643,16 zł
świadczenia na rzecz osób fizycznych	9.050.841,86 zł

4. STAN MIENIA KOMUNALNEGO GMINY SUSIEC

4.1. Grunty o łącznej powierzchni 347,50 ha.

- Grunty rolne** o łącznej powierzchni 100,93 ha, występują w szachownicy z gruntami rolników indywidualnych i położone są w miejscowościach: Ciotusza Stara, Ciotusza Nowa, Grabowica, Kunki, Huta Szumy, Łosiniec, Łuszczacz, Łasochy, Majdan Sopocki, Nowiny, Maziły, Oseredek, Paary, Rybnica, Susiec, Skwarki, Wólka Łosiniecka, Zawadki. Grunty rolne stanowią tereny do użytkowania rolniczego.
- Działki budowlane** o łącznej powierzchni 10,53 ha, są to działki położone w terenach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej oraz zabudowy letniskowej, położone w miejscowościach: Ciotusza Stara, Ciotusza Nowa, Grabowica, Huta Szumy, Kunki, Łosiniec, Łuszczacz, Majdan Sopocki, Rybnica, Skwarki,
- Sprzedaż gruntów** z mienia Gminy: sprzedano grunty o łącznej powierzchni 0,70 ha w miejscowościach Rybnica, Majdan Sopocki.
- Pozyskanie gruntów** na mienie Gminy: pozyskano poprzez zakup od osób fizycznych (mieszkańcy Gminy) z miejsc. Ciotusza Stara oraz Skwarki o łącznej powierzchni 0,09 ha.
- Na gruntach o łącznej powierzchni 17,44 ha znajdują się:
 - teren byłego Gminnego Składowiska Odpadów Stałych,
 - teren Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
 - teren Gminnego Ośrodka Kultury,
 - teren pod budynkiem Urzędu Gminy wraz z parkingiem, teren przyległy do dworca autobusowego i kolejowego,
 - teren 2-ch oczyszczalni ścieków wraz z drogami dojazdowymi,
 - teren Ośrodka Wypoczynkowego.
- Łączna powierzchnia gruntów, tj. 8,99 ha, jest zajętych pod obiektami oświatowymi tj. Szkołami Podstawowymi w Suścu, Grabowicy, Łosińcu, Majdanie Sopockim, Łuszczacu, oraz po byłych szkołach w Nowinach, Kunkach, Paarach i Ciotuszy Starej wykorzystywanych w części, jako mieszkania dla nauczycieli.

4.2. Budynki.

1. Budynki szkolne, w tym:

- w miejscowości Majdan Sopocki, Łosiniec, Łuszczacz, w których znajdują się szkoły podstawowe,
- w miejscowości Grabowica, gdzie znajduje się szkoła podstawowa i warsztaty terapii zajęciowej,
- w miejscowości Susiec, gdzie znajdują się zespoły szkół,
- w miejscowości Paary, Ciotusza Stara, Kunki (nieaktywne).

2. Budynki kulturalne, do których należą:

- remizo-świetlice w miejscowościach: Rybnica, Majdan Sopocki Pierwszy, Nowiny, Łosiniec, Oseredek, Susiec, Róża, Wólka Łosiniecka, Łuszczacz, Ciotusza Nowa, Ciotusza Stara, Paary, Kunki - część pomieszczeń w remizach w miejscowościach Paary, Kunki, Ciotusza Nowa, Łosiniec wydzierżawiona jest na prowadzenie działalności handlowej, w budynku remizo - świetlicy w Paarach wynajęto pomieszczenie dla centrali telefonicznej,
- świetlice w miejscowościach: Huta Szumy, Majdan Sopocki Pierwszy, Majdan Sopocki Drugi, Róża, Maziły, Łasochy.
- budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu,
- budynek Muzeum Pożarnictwa w Oseredku,
- budynek ośrodka wypoczynkowego w Suścu.

3. Pozostałe budynki, w tym: budynek biurowy Urzędu Gminy w Suścu, budynki ośrodków zdrowia w Suścu i Majdanie Sopockim Pierwszym, budynek Gminnego Domu Opieki w Suścu, budynek Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suścu, wieża widokowa w Suścu, budynki gospodarcze, garaż 3-boksowy w Suścu i altanka drewniana w Kunkach.

4.3. Budowle.

1. **Wodociągi:** obecnie gmina posiada na mieniu komunalnym sześć ujęć wodociągowych tj.: Susiec, Grabowica, Ciotusza Nowa, Łuszczacz, Łosiniec, Paary o długości sieci 120 km, które dostarczają wodę do miejscowości: Susiec, Oseredek, Rybnica, Grabowica, Majdan Sopocki Pierwszy i Drugi, Nowiny, Ciotusza Nowa, Ciotusza Stara, Kunki, Łasochy, Łuszczacz, Róża, Łosiniec, Wólka Łosiniecka, Maziły, Zawadki, Paary.
2. **Oczyszczalnie ścieków:** oczyszczalnia ścieków w Suścu o przepustowości 305 m³/d i oczyszczalnia ścieków w Majdanie Sopockim Drugim o przepustowości 110 m³/d.
3. **Sieci kanalizacyjne:** długość sieci kanalizacyjnej w Suścu i Majdanie Sopockim, Rybnicy i Oseredku wynosi 37,22 km,
4. **Drogi gminne:** Gmina Susiec posiada 187 ha terenów komunikacyjnych, co stanowi 300 km łącznej długości dróg gminnych. Około 25,9 km dróg jest o nawierzchni bitumicznej, 1,1 km o nawierzchni z płyt betonowych, 3,4 km z kostki brukowej, 12,0 km o nawierzchni wzmocnionej twardziem kamiennym, a pozostałą część tj. 257,6 km dróg stanowią drogi gruntowe. Przy drogach jest 35 wiat przystankowych zadaszonych. Na rzece Tanew w ciągu drogi gminnej Paary - Huta Szumy jest most betonowy. Przy większości dróg gminnych wybudowano oświetlenie drogowe (miejscowości: Majdan Sopocki Pierwszy, Łosiniec-Kolonia, Rybnica, Ciotusza Stara, Łuszczacz, Łosiniec, Maziły, Oseredek, Ciotusza Nowa, Kunki, Łosiniec-Smreczyny, Susiec, Łasochy, Zawadki, Róża, Huta Szumy, Maziły),

5. Pozostałe budowle, w tym:

- obiekty sportowe: na terenie gminy znajduje się Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suścu wyposażony w dwa boiska, do piłki nożnej i siatkowej, bieżnię, skocznie, trybuny; boisko sportowe w Łuszczaczu i Ciotuszy Starej,
- obiekty sportowo-rekreacyjne: MOR (miejsce obsługi rowerzystów) w miejscowości Susiec i Hamernia (Czartowe Pole) i POR (punkty obsługi rowerów) w miejscowości Oseredek i Łosiniec II; park w Suścu; place zabaw w miejscowościach: Łosiniec, Paary, Rybnica, Ciotusza Stara, Kunki, Łosiniec; trasa zdrowia w miejscowości Susiec; szlak geoturystyczny Roztocza Środkowego; zagospodarowane tereny wokół zalewu w Majdanie Sopockim Pierwszym i Drugim,
- parkingi utwardzone w Majdanie Sopockim Drugim i w Suścu (przy ośrodku zdrowia),

4.4. Mieszkaniowy zasób Gminy.

Na początku 2019 roku mieszkaniowy zasób gminy obejmował następujące mieszkania:

- **przy ul. Partyzantów 8; 22-672 Susiec** – w budynku znajduje się 5 mieszkań, o powierzchni: 56,1m²; 83,31m², 50,40m², 58,6m², 79,6m² (łącznie powierzchnia mieszkań w tym budynku to 328 m²), o przeciętnej liczbie izb 3,
- **Majdan Sopocki 112, 22-672 Susiec** – w budynku znajdują się 3 mieszkania, o powierzchni: 41,21 m², 78,79 m², 63 m² (łącznie powierzchnia mieszkań w tym budynku to 183 m², o przeciętnej liczbie izb 3,
- **przy ul. Tomaszowska 53, 22-672 Susiec** - w budynku znajduje się 5 mieszkań, o powierzchni 56,2 m², 55,6 m², 47,5 m², 23,10 m², 52,5 m² (łącznie powierzchnia mieszkań w tym budynku to 234,9 m², o przeciętnej liczbie izb 3,
- **Nowiny 29; 22-672 Susiec** – w budynku znajdują się 2 mieszkania, o powierzchni 66,2 m², 55 m² (łącznie powierzchnia mieszkań w tym budynku to 121,2 m²), o przeciętnej liczbie izb 3,
- **Kunki 110; 22-672 Susiec** – w budynku znajduje się 1 mieszkanie, o powierzchni 75 m² (łącznie powierzchnia mieszkań w tym budynku to 75 m²), o przeciętnej liczbie izb 3,
- **Majdan Sopocki Pierwszy 67, 22-672 Susiec** – w budynku znajdują się 3 lokale mieszkanie, o powierzchni 133 m².

Łącznie w zasobie gminy, na dzień 1 stycznia 2019 roku znajdowało się 19 mieszkań.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku stan mieszkań pozostał bez zmian.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 56,58 m² a ogółem, w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynajmującego powyższe mieszkania 25 m².

W 2019 roku w zasobie gminy znajdowały się trzy niewykorzystane mieszkania, w tym 2 do zamieszkania. Przyczyną niewykorzystania tych lokali było to, że brak jest chętnych, którzy wyraziliby chęć na zamieszkanie w danej lokalizacji. Ponadto mieszkania stanowią bazę zabezpieczającą dla mieszkańców dotkniętych klęską żywiołową.

Trzeci niezagospodarowany lokal, który znajduje się w Majdanie Sopockim Pierwszym 67, nie nadaje się do zamieszkania. Budynek usytuowany jest na gruncie 3 współwłaścicieli.

Zgodnie z wieloletnim programem gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Susiec na lata 2016-2021 budynek przewidziany do sprzedania.

W 2019 r. nie dokonano sprzedaży mieszkań. Natomiast w mieszkaniu w Majdanie Sopockim Pierwszym 112 o powierzchni 78,79 m² zmienił się najemca.

Na dzień 1 stycznia 2019 r. zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 496,38 zł, a płatności dotyczyły 1 mieszkania. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie odnotowano zadłużeń w lokalach mieszkalnych.

4.5. Zaopatrzenie w wodę oraz gospodarka ściekami komunalnymi.

Realizując wymogi przepisów ustawy: Prawo ochrony środowiska, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku na terenie gminy Susiec oraz ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków właściciele nieruchomości zobowiązani są do przestrzegania zasad gospodarki wodno-ściekowej.

W 2019 roku na terenie Gminy Susiec funkcjonowało sześć stacji uzdatniania wody, które wydobyły 226 777 m³ wody, dostarczając ją odbiorcom prywatnym i firmom w ilości 158 187 m³. Długość zbiorczej sieci wodociągowej na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 87,60 km.

Poniższe tabele przedstawiają poszczególne ujęcia wodociągowe na terenie Gminy Susiec, z wyszczególnieniem na wodę sprzedaną oraz liczbę posesji, do których woda była dostarczana, a ścieki odprowadzane (tabela nr 1) oraz wodę wydobytą (tabela nr 2).

Tabela nr 1 – Ilość posesji, sprzedanej wody i odprowadzonych ścieków m³.

l.p.	Nazwa ujęcia wody	Miejscowości zaopatrywane w wodę	Ilość odbiorców wody	Woda dostarczona			Ścieki odprowadzone		
				Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
					gospodarstw domowych	firm		gospodarstw domowych	firmy
1	Susiec	Oserdek	733	50 189	44 536	5 653	39 260	34 411	4 849
		Susiec I							
		ul. Tomaszowska							
		ul. Długa							
2	Ciotusza Nowa	Ciotusza Nowa	344	22 380	20 928	1 452	-	-	-
		Ciotusza Stara							
		Kunki							
3	Łuszczacz	Łuszczacz	166	10 664	10 652	12	-	-	-
		Róża							
4	Łosiniec	Łosiniec I	360	25 624	25 010	614	-	-	-
		Łosiniec II							
		Wólka Łosiniecka							
		Maziły							
5	Grabowica	Zawadki	679	41 247	39 121	2 126	9 524	9 102	422
		Grabowica							
		Majdan Sop. I							
		Majdan Sop. II							
6	Paary	Paary	197	7 031	6 832	199			
OGÓLEM			2 479	157 135	147 079	10 056	48 784	43 513	5 271

Tabela nr 2 - Woda wydobyta m³.

Nazwa ujęcia wody	Woda wydobyta m ³
Ciotusza Nowa	25 796
Grabowica	56 956
Łosiniec	33 358
Łuszczacz	17 920
Paary	7 537
Susiec	85 210
SUMA:	226 777

W 2019 roku na terenie Gminy Susiec funkcjonowały 2 stacje zlewne tj. oczyszczalnia ścieków w Suścu i oczyszczalnia ścieków w Majdanie Sopockim Drugim.

W powyższym okresie za pośrednictwem zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej o długości, stan na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 37,22 km, z terenu gminy Susiec odprowadzono i oczyszczono 83 754 m³ ścieków komunalnych:

- Susiec: 68 314 m³,
- Majdan Sop.: 15 440 m³.

Natomiast za pośrednictwem wozów asenizacyjnych do wspomnianych wyżej oczyszczalni ścieków dostarczono 13 910,30 m³ nieczystości płynnych:

- Susiec: 9 131,30 m³,
- Majdan Sop.: 4 779,00 m³.

5. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW STRATEGII ORAZ PROJEKTÓW

5.1. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Susiec na lata 2017-2023.

W programie na 2019 r. przewidziano realizację działań w 3 obszarach:

1). Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowienie i przebudowę zdegradowanych budynków użyteczności publicznej oraz nadanie im funkcji społecznych:

- ✓ projekt „Przebudowa budynku szkoły w Ciotuszy Starej na mieszkania chronione”.
- ✓ projekt „Przebudowa budynku szkoły w Grabowicy na mieszkania treningowe i warsztaty terapii zajęciowej”.

Wskaźnikami wykonania celu są:

- liczba budynków pełniących funkcje społeczne – 1 szt.
- powierzchnia budynków pełniących funkcje społeczne – 750,4 m²
- liczba utworzonych mieszkań chronionych – 12 szt.
- liczba miejsc w mieszkaniach chronionych- 21 miejsc.
- liczba utworzonych miejsc pracy – 1 miejsce.
- liczba budynków pełniących funkcje społeczne – 1 szt.

- powierzchnia budynków pełniących funkcje społeczne – 634m²
- liczba miejsc w mieszkaniach treningowych – 20 miejsc.
- liczba zorganizowanych spotkań – 1 spotkanie.
- liczba utworzonych miejsc pracy – 1 miejsce.
- liczba zorganizowanych spotkań okolicznościowych i integracyjnych – 1 spotkanie.
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach okolicznościowych i integracyjnych – 20 os.

2). Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz umożliwienie mieszkańcom udziału w życiu społecznym:

- ✓ projekt „Razem pełnosprawni”
- ✓ projekt „Seniorzy na start”

Wskaźnikami wykonania celu są:

- Liczba osób, które nabyły praktyczne umiejętności pozwalające funkcjonować w społeczeństwie – 26 os.
- Liczba osób objętych pedagogizacją – 16 os.
- Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w zajęciach w mieszkaniu treningowym – 26 os.
- Liczba osób objętych działaniami zaplanowanymi w ramach Pikniku Integracyjnego – 50 os.
- Liczba osób pracujących z osobami niepełnosprawnymi, którzy w czasie trwania projektu zostaną zapoznani z ideą, założeniami i rezultatami projektu, jakim jest udział w zajęciach w mieszkaniu treningowym – 30 os.
- Liczba osób, które nabyły praktyczne umiejętności pozwalające funkcjonować w społeczeństwie – 30 os.
- Liczba osób uczestniczących w zajęciach – 30 os.
- Liczba osób korzystających ze szkoleń dla organizacji pozarządowych – 10 os.
- Liczba zorganizowanych szkoleń – 2 szkolenia.
- Liczba imprez kulturalnych – 6.

3). Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu oraz zapobieganie ich skutkom poprzez aktywizację lokalnej społeczności:

- ✓ projekt „Akcja integracja”

Wskaźnikami wykonania celu są:

- Liczba zorganizowanych warsztatów – 4.
- Liczba osób uczestniczących w warsztatach – 140 os.
- Liczba spotkań z trenerem warsztatów teatralnych dla dzieci i młodzieży – 2 spotkania.
- Liczba spotkań warsztatów teatralnych dla seniorów – 2 spotkania.
- Liczba szkoleń z trenerem – 2 szkolenia.
- Liczba osób korzystających ze szkoleń – 15 os.
- Liczba osób, które odbędą staż – 15 os.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem, które uzyskały umiejętności po realizacji zadania – 15 os.

W ramach realizacji LPR Gminy Susiec, złożono wnioski do Urzędu Marszałkowskiego w ramach RPO WL:

1. *Os priorytetowa 11 działanie 11.2 projekt pn. „Stop wykluczeniu”* – wniosek został pozytywnie oceniony i skierowany do dofinansowania. Gmina Susiec odstąpiła od podpisania

umowy na dofinansowanie projektu z powodu większych niż pierwotnie zakładano wydatków niekwalifikowalnych, dotyczących nakładów na roboty budowlane obejmujące adaptację budynku szkoły w Kunkach, takich jak m.in. klatka oddymiająca, remont instalacji wodno-kanalizacyjnych, elektrycznych itp.

2. Oś priorytetowa 13, projekt „Przebudowa budynku szkoły w Ciotuszy Starej na mieszkanie chronione” złożony w listopadzie 2017 r. który otrzymał dofinansowanie i jest obecnie realizowany. Umowa nr RPLU.11.02.00-06-0008/17-00

Działanie 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich RPO WL

Termin realizacji do 30.12.2020 r.

DANE Z PROJEKTU OGÓŁEM:

Rodzaj pomocy	wartość ogółem	wydatki kwalifikowalne	dofinansowanie	wkład UE	wkład własny
Bez pomocy publicznej	3 066 545, 26	2 478 820, 49	2 106 997, 38	2 106 997, 38	959 547, 88
Pomoc de minimis	173 305, 64	145 211, 78	123 429, 98	123 429, 98	49 875, 66
Podsumowanie	3 239 850, 90	2 624 032, 27	2 230 427, 36	2 230 427, 36	1 009 423, 54

OTRZYMANO REFUNDACJĘ WKŁADU WŁASNEGO Z PEFRON – umowa nr WRR/000335/03/D z dnia 5 lipca 2019 roku w wysokości 189 000,00 zł.,

Wskaźniki założone w LPR nie zostały w całości osiągnięte, gdyż dokument przewiduje zakres działań do 2023 roku.

5.2. Realizowane projekty - Pora dla seniora.

Realizowany jest projekt nr RPLU.11.02.00-06-0008/17-00 pn. „Pora dla seniora” Umowa nr 18/RPLU.11.02.00-06-0008/17-00 z dnia 06.11.2017 r.

Działanie 11.2 Usługi społeczne

Termin realizacji od 01.01.2018 do 31.12.2020 r.

BUDŻET Z PROJEKTU OGÓŁEM:

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Razem	kwalifikowalne
Koszty ogółem	334 767,50	306 362,50	306 362,50	947 492,50	947 492,50
Koszty bezpośrednie	267 978,00	245 008,00	245 008,00	757 994,00	757 994,00
Koszty pośrednie 25% kosztów bezpośrednich	66 789,50	61 354,50	61 354,50	189 498,50	nd

ROZBICIE NA ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Razem
Koszty ogółem	334 767,50	306 362,50	306 362,50	947 492,50
Wkład UE	284 552,37	260 408,12	260 408,00	805 368,62
Budżet państwa				76 243,88
Wkład własny	20 000,00	22 940,00	22 940,00	65 880,00
Dofinansowanie	314 767,50	283 422,50	283 422,05	881 612,50

5.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Realizowane były porozumienia o współpracy ze stowarzyszeniami z terenu Gminy Susiec w związku z aplikowaniem przez te podmioty o środki z Lokalnej Grupy Działania „Roztocze Tomaszowskie” w ramach Projektów Grantowych, poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objęte PROW na lata 2014-200. Zakres wsparcia obejmuje m.in. udostępnienie gruntów i budynków stanowiących mienie gminy, pomoc w opracowaniu dokumentacji budowlanej, projektowej i kosztorysowej, wsparcie merytoryczne, prawne w zakresie sporządzenia wniosku o powierzenie grantu i niezbędnych załączników, pomoc w przeprowadzeniu postępowania (zapytania ofertowego) celem wyłonienia Wykonawcy robót oraz realizacji zadań, działania aktywizacyjne mieszkańców Gminy Susiec w podejmowaniu inicjatyw społecznych oraz pomoc w rozliczeniu zadań.

1. „ZAWSZE RAZEM” Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miejscowości Łuszczacz i Róża - projekt „Zagospodarowanie terenu w Nowinach poprzez budowę wiaty drewnianej wraz z obiektami małej architektury”.
2. Stowarzyszenie "BADŹMY RAZEM" - projekt „Zagospodarowanie terenu GOSiR w Suścu poprzez budowę wiaty drewnianej wraz z obiektami małej architektury”.
3. STOWARZYSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NAD OLSZANKĄ - projekt „Budowa wiat rowerowych, obiektów małej architektury ogrodowej w miejscowościach: Rybnica, Wólka Łosiniecka, Majdan Sopocki Pierwszy, Ciotusza Stara i Nowiny”.
4. Ludowy Klub Sportowy "LKS SZUMY" w Suścu:
 - „Budowa wiat grillowych, obiektów małej architektury ogrodowej w miejscowościach: Maziły, Zawadki, Łuszczacz, Ciotusza Nowa i Paary”,
 - „Budowa trybuny terenowej na terenie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suścu”.

5.4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

Uchwałą Nr III/13/2014 Rady Gminy Susiec z dnia 29 grudnia 2014 r. została przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Podstawą prawną do konieczności uchwalenia Strategii jest art.17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, który nakłada na samorząd terytorialny obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zgodnie z art. 110 ust.4 w/w ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ze względu na dość długi okres obowiązywania Strategii oraz zmieniającą się sytuację społeczną w gminie należy monitorować zachodzące zmiany. Obowiązująca na lata 2014 – 2020 strategia zawiera wyznaczone cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań. Na czas trwania realizacji strategii zostało wyznaczonych 5 celów strategicznych, zawierających wskaźniki monitorowania.

W 2019 r. monitorowane wskaźniki dotyczące poszczególnych celów przedstawiają się następująco.

- Cel strategiczny nr 1 „**Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu oraz zapobieganie ich skutkom**”.
- stopa bezrobocia w gminie Susiec wynosiła **2,75 %**,
- na dzień 31.12.2019 r. w PUP w Tomaszowie Lubelskim było zarejestrowanych **212** osób z terenu gminy Susiec w tym **106** kobiet. Z ogółu osób bezrobotnych **31** osób objętych

- zostało aktywnymi formami wsparcia w **postaci prac interwencyjnych** – 6 osób 6 mężczyzn oraz **stażem 25** osób w tym 17 kobiet,
- ze sprawozdawczości MPiPS wynika, że w 2019 r. z pomocy tutejszego Ośrodka z powodu ubóstwa pomocą objęto **20** rodzin oraz **49** rodzin z powodu bezrobocia. We wszystkich tych rodzinach była prowadzona praca socjalna,
 - świadczeniami w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia zostało objętych **26** osób,
 - w 2019 r. **35** rodzin ubogich otrzymało wsparcie w postaci świadczeń finansowych na zakup żywności, z tego **3** rodziny na zakup posiłków,
 - od października 2018 r. GOPS w Suścu jest partnerem w realizacji projektu „Partnerstwo dla Ciebie – Gminna Sieć Partnerstwa PES i JST - na rzecz rozwoju lokalnych usług społecznych z tworzeniem warunków do opieki domowej”, gdzie zatrudnienie znalazły **3** osoby bezrobotne z terenu gminy, które wspierają **20** osób wymagających pomocy w formie usług opiekuńczych.
- Cel strategiczny nr 2 **„Wspieranie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży”**.
- pracą socjalną objętych zostało **175** rodzin,
 - Ośrodek zatrudnia **1** asystenta rodziny w zadaniowym systemie czasu pracy,
 - wsparciem z systemu pomocy społecznej objętych zostało **160** rodzin, w ramach świadczeń rodzinnych **504** rodzin, do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uprawnionych było **26** rodzin,
 - poradnictwem specjalistycznym objętych było **65** dzieci. Ogółem udzielono 65 porad, **420** osób objęto pomocą rehabilitacyjną,
 - wsparciem psychologicznym i prawnym z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie objętych było **12** rodzin,
 - w ramach działań informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie realizowanych przez szkoły z terenu gminy odbyło się **107** pogadań wśród dzieci i młodzieży,
 - w zakresie działania zespołu interdyscyplinarnego pomocą objętych było **57** osób,
 - wszystkie osoby podejrzane o stosowanie przemocy zostały poinformowane o możliwości uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy w 2019 r. żadna z osób nie zgłosiła się do uczestnictwa w w/w programie,
 - **4** nauczycieli z placówek oświatowych podnosiło swoje kwalifikacje zawodowe,
 - nauczanie indywidualne w 2019 r. nie było realizowane,
 - w placówkach służących dzieciom i młodzieży nie były prowadzone prace dotyczące likwidacji barier architektonicznych.
 - liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi wyniosła **5 871** osób, którym łącznie udzielono **27 981** świadczeń zdrowotnych.
- Cel strategiczny nr 3 **„Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym”**.
- w wieku poprodukcyjnym było **1480** osób, co stanowiło **19,31%** ogółu mieszkańców Gminy Susiec,

- 77 osób posiadających orzeczenia o niepełnosprawności zostało objętych świadczeniami z pomocy społecznej,
 - 60 osób niepełnosprawnych zostało objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
 - 60 osób starszych i niepełnosprawnych objętych było pracą socjalną,
 - 43 osoby objęto usługami opiekuńczymi, 3 osoby objęto specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi (3 dzieci).
 - 30 osób korzystało z Klubu Seniora,
 - 2 dzieci zostało objętych usługami rehabilitacyjnymi.
- Cel strategiczny nr 4 „**Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie**”.
- 67 popełniono i wykryto przestępstw,
 - 357 dzieci z terenu gminy miało zapewniony dowóz do szkół na terenie gminy Susiec,
 - wyremontowano 300 m dróg gminnych, ponadto uzupełniono oznakowanie dróg -10 znaków drogowych.
- Cel strategiczny nr 5 „**Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**”
- kadra pomocy społecznej uczestniczyła w 14 szkoleniach,
 - zatrudniony jest 1 asystent rodziny,
 - w obszarze polityki społecznej na terenie gminy funkcjonuje 1 organizacja pozarządowa,
 - samorząd gminy wspiera 1 organizację pozarządową,
 - na terenie gminy działa 2 wolontariuszy,
 - dostępność informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych oraz działalności sektora pozarządowego określa się na dobrym poziomie.

W programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2019 r. przewidziano powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Wskaźnikami wykonania celu było: szkolenie sportowe, w szczególności dla dzieci i młodzieży, popularyzacja różnorodnych dyscyplin sportowych propagujących zdrowy styl życia, organizowanie i prowadzenie drużyn piłki nożnej w rozgrywkach ligowych, udział w zawodach w ramach współzawodnictwa sportowego. Wskaźniki te zostały osiągnięte.

6. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

6.1. Infrastruktura drogowa.

Lp.	Nazwa zadania	Sposób wykonania
1	Budowa drogi gminnej Nr 111719L długości o 620,89 m i drogi gminnej Nr 127537L o długości 163,49 w miejscowości Łuszczacz o łącznej długości 784,38	Złożono wnioski o dofinansowanie z programu Funduszu Dróg Samorządowych na 2020 rok. Wartość zadania 1 986 241,33 zł.
2	Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Ciotusza Stara	W ramach realizacji zadania wybudowano linię kablową oświetlenia drogowego w miejscowości Ciotusza Stara. Wartość wykonanych robót przez gminę wyniosła 84 870,00 zł. W ramach budowy wykonano kompletną linię kablową oświetlenia drogowego o długości 703 mb oraz ustawiono 13 słupów z oprawami oświetleniowymi.

3	Opracowanie projektu - Budowa oświetlenia drogowego zasilanego ze stacji trafo Susiec 1, Susiec 2 w miejscowości Susiec i Oseredek	Opracowanie projektu w trakcie realizacji.
4	Opracowanie projektu -oświetlenia drogowego w Wólce Łosinieckiej	Opracowano projekt budowlany oświetlenia drogowego w miejscowości Wólka Łosiniecka. Kwota poniesiona na opracowanie kompletnej dokumentacji wyniosła 9 490 zł.
5	Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej na działce nr 453 w miejscowości Wólka Łosiniecka o łącznej długości 0,276 km	Wartość zadania – 225 534,80 zł

6.2. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.

Lp.	Nazwa zadania	Sposób wykonania
1.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Susiec	Zakończono realizację zadania. Zadanie zrealizowano zgodnie z Umową przyznania pomocy Nr 00055-65150-UM0300013/16 na operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego PROW na lata 2014-2020 zawartą w dniu 17 lipca 2017 roku w Lublinie pomiędzy Samorządem Województwa Lubelskiego a Gminą Susiec, Wartość projektu wyniosła 2 477 526,00, a kwota dofinansowania ze Środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 1 132 677,00 zł

6.3. Energia odnawialna.

Lp.	Nazwa zadania	Sposób wykonania
1.	Odnawialne źródła energii na terenie gminy Susiec	Rozliczono projekt pn. „Odnawialne źródła energii na terenie gminy Susiec” realizowany został na podstawie umowy nr RPLU.04.01.00-06-0093/16-00 z dnia 28 grudnia 2016 roku o dofinansowanie Projektu w ramach Osi Priorytetowej 4 Energia przyjazna środowisku, Działania 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 . Wartość projektu wyniosła 3 202 330 zł z tego 2 445 883zł, środki unijne, 952 117 zł wkład własny w tym 843 752,73 środki właścicieli budynków mieszkalnych.
2.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń na terenie gm. Susiec, poprzez wykorzystanie energii słonecznej	Złożono wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19, Osi Priorytetowej 4 Energia przyjazna środowisku, Działanie 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Wartość zadania 2 791 149,24 zł, wnioskowane wsparcie 2 061 528,80 zł.

6.4. Budowa, remonty, modernizacja obiektów gminnych.

Zadania inwestycyjne					
LP	Nazwa zadania i opis	Data realizacji	Koszty poniesione i do poniesienia w PLN	Uzyskane dofinansowanie	Uwagi
Fundusz Sołecki					
1	Remont łazienek w świetlicy wiejskiej w miejscowości Ciotusza Nowa. W ramach zadania wykonano roboty budowlane : - biały montaż - gruntowanie powierzchni - roboty sanitarne - układanie terakoty - podłoga	21.01.2019	3 600,00 zł	brak	
2	„Modernizacja - ocieplenie części budynku remizo-świetlicy w Nowinach działka 353/6" zgodnie z umową nr IG.2510.6.2019 W ramach zadania wykonano roboty budowlane : - roboty demontażowe - ocieplenie ścian na części budynku - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - docieplenie ścian zewnętrznych - montaż rynien i rur spustowych - wykonanie parapetów z blachy	05.11.2019	10 600,00 zł	brak	
Suma			14 200,00 zł		
Budżet gminy					
1	„Remont budynku biurowo-gospodarczego przy budynku Urzędu Gminy Susiec” zgodnie z umową nr IG.2510.3.2019 W ramach zadania wykonano roboty budowlane : - roboty rozbiórkowe - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - docieplenie ścian zewnętrznych - demontaż i montaż rynien i rur spustowych - wykonanie obróbek blacharskich	26.11.2019	27 199,83 zł	brak	
	Remont wentylacji mechanicznej w Szkole Podstawowej w Łosińcu działka nr 494/12 ark.2 umowa nr IG.2510.5.4.2019 z dnia 25.09.2019 W ramach zadania wykonano roboty budowlane :				

2	<p>a) Remont okapu kuchennego - demontaż istniejących kanałów wywiewnych z okapu kuchennego, na odcinku pionowym i łączącym pion z wentylatorem wyciągowym - dostawę i montaż kanałów w miejsce zdemontowanych</p> <p>- zaizolowanie kanałów wentylacyjnych na odcinku od stropu do wentylatora - wykonanie obudowy kanałów</p> <p>b) Wyciąg z pomieszczenia kuchni - uszczelnienie istniejących kanałów - zaizolowanie kanałów wentylacyjnych na odcinku od stropu do wentylatora - wykonanie obudowy kanałów</p>	29.11.2019	5 854,80 zł	brak	
3	„Wykonanie elewacji - ocieplenie budynku gospodarczego przy Szkole Podstawowej w Łosińcu” działka 494/12 ark2.	23.04.2019	15 789,44 zł	brak	
4	Wykonanie ogrodzenia od strony wschodniej przy budynku Urzędu Gminy Susiec	10.12.2019	1 808,73 zł	brak	
5	Obsługa i konserwacja kotłowni na terenie Gminy Susiec umowa nr IG.2510.7.2019 na okres 20.12.2020 do 30.08.2021	20.12.2019	19 680,00 zł	brak	
6	Wykonanie dokumentacji projektowej „Budowa Sali Gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Łosińcu” działka nr 494/12 ark.2 obręb ewidencyjny Łosiniec, gmina Susiec	03.07.2019	32 000,00 zł	-	
7	Wykonanie dokumentacji projektowej „Adaptacja budynku szkoły podstawowej w Kunkach na potrzeby utworzenia mieszkania treningowego” działka nr 621/1 obręb ewidencyjny Kunki, gmina Susiec	18.03.2019	8 800,00 zł	-	
8	<p>„Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Susiec”</p> <p>W ramach zadania przewidziane są następujące części :</p> <p>- Część nr 1: „ Termomodernizacja z zmianą konstrukcji dachu budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Suścu”.</p> <p>Część nr 2: „Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Susiec”</p> <p>Część nr 3: „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Łosińcu”</p> <p>Część nr 4: „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Grabowicy”</p>	2019	3 076 127,45 zł	<p>współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej 5 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA , Działania 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego 85% kosztów kwalifikowalnych VAT - koszt niekwalifikowalny</p>	Prace przewidziane na 2018, 2019, 2020

9	Zadanie „Budowa sali gimnastycznej przy zespole szkół w Majdanie Sopockim Pierwszym ” na podstawie umowy ZP.272.2.2018 z dnia 14 marca 2018 r.	2019	1 209 931,57 zł	współfinansowany z MSiT Program szkolnej infrastruktury sportowej 2017 70% dofinansowania kosztów kwalifikowalnych	Prace przewidziane na 2018, 2019
10	Zadanie „Przebudowa budynku szkoły w Ciotuszy Starej na mieszkanie chronione ” na podstawie umowy ZP.272.4.2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r. Zakres robót: a) Roboty budowlane: b) Roboty sanitarne: c) Roboty elektryczne: d) Utwardzenia i ogrodzenie terenu: e) Wyposażenie siłowni zewnętrznej z montażem: f) Wyposażenie terenu Całkowity koszt inwestycji : 2 888 933,99 zł	2019	-	współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna, Działanie 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich 85% kosztów kwalifikowalnych VAT - koszt niekwalifikowalny	Prace przewidziane na 2019, 2020
Suma			4 397 191,82 zł		
Budżet gminy - dotacje na zabytki					
1	Dotacja celowa w wysokości 10 000 zł z przeznaczeniem na roboty budowlane „Budowa kaplic drewnianych przy kościele parafialnym p.w. Św. Jana Nepomucena” w Suścu wpisanym do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego terenu cmentarza przykościelnego pod nr A/1473.	3.07.2019	10 000,00 zł	brak	
Suma			10 000,00 zł		
Ogółem			4 421 391,82 zł		

7. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

7.1. Zmiany planów zagospodarowania przestrzennego.

Na początku 2019 r. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 100 % gminy. W 2019 r. trwają zmiany planów w obrębach ewidencyjnych: Ciotusza Nowa, Ciotusza Stara, Łosiniec, Łuszczacz, Kunki, Oseredek, Skwarki, Wólka Łosiniecka, Majdan Sopocki, Kunki.

W ubiegłym roku wydano 103 wypisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz 207 zaświadczeń o przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany planów zagospodarowania przestrzennego gminy				
LP	Nazwa zadania i opis	Data realizacji	Koszty poniesione w PLN w 2019 r.	Uwagi
1	<p>Opracowania projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy Susiec, zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym : Ciotusza Nowa, Ciotusza Stara, Łosiniec, Łuszczacz, Kunki, Oseredek, Paary, Skwarki, Wólka Łosiniecka gminy Susiec” umowa z dnia 01.10.2015r.</p> <p>Opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy Susiec zgodnie z Uchwałą Nr IV/20/2015 z dnia 31 marca 2015 r. - ZREALIZOWANE W CAŁOŚCI</p> <p>Opracowanie zmiany planu podzielono na dwa etapy: I ETAP - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Susiec / obręb geodezyjny Ciotusza Stara, Kunki, Paary, zgodnie z Uchwałą Nr V/34/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r. - ZREALIZOWANE W CAŁOŚCI</p> <p>II ETAP - zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Susiec / obręb geodezyjny Ciotusza Nowa, Ciotusza Stara, Łosiniec, Łuszczacz, Kunki, Oseredek, Skwarki, Wólka Łosiniecka zgodnie z Uchwałą Nr V/34/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r.</p> <p>Zakres Etapu II zrealizowany :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prace wstępne - Projekt planu - Uzgodnienia i opinie (obecnie w toku uzyskanie opinii przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne) 	<p>prace trwają od 2015 r.</p> <p>W 2019 roku uchwała etap II (Uchwała Nr VIII/73/2019 Rady Gminy Susiec z dnia 30 grudnia 2019 r.)</p>	- zł	<p>Całkowita kwota umowy: 74 000zł</p> <p>Wartość zapłacona do końca 2019: 40 700 zł</p> <p>Pozostało do zapłaty: 33 300 zł</p>
2	<p>Etap I – Opracowanie projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec przyjętego uchwałą Nr VII/44/2003 Rady Gminy Susiec z dnia 30 października 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec z późn. zm.</p> <p>Projekt zmian obejmuje - § 5 ust. 8 pkt 8 , § 7 ust.3 , § 8 ust.1 pkt 2 ppkt a , § 8 ust. 2 pkt 4 ppkt a,c , § 8 ust. 2 pkt 5 ppkt a , § 11 ust.1 pkt 1ppkt c , g , § 12 ust. 1 pkt 1,3 , § 13 , §14 ust.1 pkt 1,2,5 , § 18 ust. 4 pkt 2 ppkt d , § 18 ust. 4 pkt 3 ppkt d , § 20 ust. 1, § 36 ust.1 zgodnie z uchwałą Nr XIII/134/2016 Rady Gminy Susiec z dnia 7 listopada 2016 r.</p>	<p>prace trwają od 2017r.</p> <p>W 2019 roku uchwalono etap II (Uchwała Nr VIII/74/2019 Rady Gminy Susiec z dnia 30 grudnia 2019 r.)</p>	10 750,00 zł	<p>Całkowita kwota umowy: 43 000 zł</p> <p>Wartość zapłacona do końca 2019: 12 900 zł</p> <p>Pozostało do zapłaty: 19 350 zł</p>
	<p>Etap II - Opracowanie projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec w obrębie geodezyjnym : Majdan Sopocki, Łosiniec, Kunki, Wólka Łosiniecka gminy Susiec zgodnie z uchwałą Nr XIII/134/2016 Rady Gminy Susiec z dnia 7 listopada 2016 Umowa na opracowanie z dnia 08.02.2017 r.</p> <p>ETAP I - Zakres zrealizowany do końca 2018 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prace wstępne - Projekt planu - Uzgodnienia i opinie - Wyłożenie do publicznego wglądu <p>ETAP II - Zakres zrealizowany do końca 2018 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prace wstępne - Projekt planu 			

7.2. Pozwolenia na budowę, rozbiórkę

W ubiegłym roku sporo się działo. Zostało wydanych 80 pozwoleń na budowę. Złożonych zostało 75 zawiadomień o robotach budowlanych. W 2019 roku gmina udzieliła 4 pozwoleń na rozbiórkę na terenie Gminy Susiec. Na koniec ubiegłego roku 12 gospodarstw zakończyło budowę i oddano budynki do użytkowania.

8. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

Obszar Gminy Susiec wynoszący 19 052 ha, położony jest w granicach dwóch jednostek fizjogeograficznych: Roztocza i Kotliny Sandomierskiej.

Geologicznie obszar gminy leży w Niece Lubelskiej, która jest częścią niecki mazowiecko-lubelskiej.

Gmina położona jest w słabo zurbanizowanej południowej części regionu województwa lubelskiego, charakteryzuje się słabym potencjałem sieci osadniczej.

Znaczny obszar gminy objęty jest w części północnej Krasnobrodzkim Parkiem Krajobrazowym, a w części południowej Parkiem Krajobrazowym Puszczy Solskiej. Obszar pomiędzy nimi stanowi tzw. „otulinę” w/w parków.

Na terenie gminy znajdują się trzy rezerваты przyrody:

- krajobrazowy „Nad Tanwią”,
- krajobrazowy „Czartowe Pole”,
- torfowiskowy „Nowiny”.

8.1. Rolnictwo

Gmina Susiec posiada charakter typowo rolniczy z przewagą gleb lekkich. Ponad połowę powierzchni terenu gminy stanowią lasy. Zróżnicowanie gleb uwarunkowane jest różnorodnością skał macierzystych, rzeźby terenu i stosunków wodnych. Na obszarze gminy przeważają gleby: rędziny, gleby bielcowe, mady i gleby bagienne. Gleby te tworzą kompleksy glebowo-rolnicze: żytni bardzo dobry i żytni dobry. Punktowo w większych kompleksach występują rędziny i gleby brunatne – klasa bonitacyjna III, kompleks rolniczej przydatności – pszenny wadliwy. Punktowo na obszarze całej gminy występują gleby pseudobielcowe i brunatne (piaszczysto-gliniaste V i VI klasy bonitacyjnej) – kompleks żytni dobry i żytni słaby.

Użytki rolne stanowią - 7 825 ha tj. 41,1 % obszaru gminy;

Grunty orne stanowią – 6 909 ha tj. 36,6 % obszaru gminy;

Użytki zielone (łąki i pastwiska trwałe) stanowią – 896 ha tj. 4,7 % obszaru gminy;

Lasy zajmują powierzchnię - 10 179 ha tj. 53,4 % powierzchni gminy.

Wśród gleb:

4,1 % stanowią gleby klasy bonitacyjnej III;

61,3 % stanowią gleby klasy bonitacyjnej IV;

34,6 % stanowią gleby klasy bonitacyjnej V i VI.

Na podstawie przeprowadzonego dla Urzędu Statystycznego szacunku powierzchni upraw w 2019 roku na terenie Gminy Susiec w strukturze zasiewów przeważały zboża uprawiane na powierzchni około 3890 ha, rośliny okopowe (głównie ziemniaki) na powierzchni około 310 ha oraz strączkowe pastewne na powierzchni około 51 ha.

Na powierzchni około 90 ha występowały uprawy krzewów owocowych, głównie: malina, porzeczka czerwona i porzeczka czarna. Z roślin przemysłowych na powierzchni około 50 ha uprawiany był tytoń.

8.2. Ochrona środowiska

W 2019 r. nie stwierdzono na terenie Gminy Susiec przekroczenia w okresie 24-godzinnym poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10. Nie stwierdzono również przekroczenia dopuszczanego poziomu hałasu drogowego.

Na terenie gminy Susiec nie funkcjonują duże zakłady przemysłowe, mające istotny wpływ na środowisko.

W 2019 roku na terenie Gminy Susiec nie funkcjonowały legalnie działające wysypiska odpadów komunalnych. Nie stwierdzono również na terenie tutejszej gminy dzikich wysypisk odpadów. Nie zanotowano też pożarów wysypisk śmieci. Na terenie Gminy Susiec występuje 1 nieczynne, zamknięte i zrehabilitowane wysypisko śmieci.

W celu polepszenia warunków środowiskowych, w których żyją mieszkańcy Gmina podejmowała następujące działania:

- prowadzone były działania w zakresie termomodernizacji budynków,
- dokonywana była wymiana starych pieców do ogrzewania pomieszczeń na bardziej oszczędne i mniej zanieczyszczające środowisko oraz montowane instalacje solarne i fotowoltaiczne.

Odbiór i utylizacja eternitu.

W roku 2019 dokonano zbiórki, transportu i utylizacji odpadów niebezpiecznych tj. płyty azbestowo - cementowe faliste i płyty płaskie azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie od 24 wskazanych przez Urząd Gminy Susiec posiadaczy wyrobów zawierających azbest w ilości 3 180 m.² o łącznej wadze 47,705 Mg odpadów niebezpiecznych.

Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Susiec.

Zgodnie z art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt Rada Gminy zobowiązana jest corocznie do dnia 31 marca do określania w drodze uchwały przyjąć program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Stanowi to wypełnienie obowiązku zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom przez gminę, wynikającego z art. 11 ust. 1 w/w ustawy.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Susiec w 2019 roku obejmował w swoim zakresie w realizację takich zadań, w szczególności jak:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;

- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla nich przeznaczonych;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Susiec na rok 2019 przeznaczona była kwota – 25 000 zł

w tym na:

- 1) zadania realizowane przez Schronisko dla bezdomnych zwierząt – 5 000 zł,
- 2) opiekę nad kotami wolno żyjącym - 500 zł,
- 3) kastrację i sterylizację zwierząt – 5 500 zł,
- 4) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – 2 500 zł,
- 5) zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich we wskazanym gospodarstwie rolnym – 1 500 zł.
- 6) przetrzymywanie, dokarmianie i transport bezdomnych zwierząt przed przekazaniem ich do schroniska – 10 000 zł.

8.3. Gospodarka odpadami

Na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne wynosiła 2 116.

Na 31 grudnia 2018 roku na 1 mieszkańca/mieszkanke Gminy Susiec przypadało 111,69 kg selektywnie zebranych odpadów komunalnych, w tym: 79,24 kg zmieszanych odpadów komunalnych, zaś na 31 grudnia 2019 na 1 mieszkańca/mieszkanke Gminy Susiec przypadało 127,71 kg selektywnie zebranych odpadów komunalnych w tym: 77,26 kg zmieszanych odpadów komunalnych. Zmiana proporcji w stosunku do roku poprzedniego wynikała z tego, że zwiększyła się ilość zebranych i odebranych odpadów komunalnych, zebranych z terenu Gminy Susiec.

Szczegółowe dane na temat poszczególnych frakcji i ilości odpadów komunalnych wytworzonych i odebranych z terenu gminy Susiec w 2019 roku.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	17,020	R3
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	62,265	R3
15 01 04	Opakowania z metalu	20,546	R4
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	4,375	R12
15 01 07	Opakowania ze szkła	114,060	R5
16 01 03	Zużyte opony	37,190	R3
19 12 02	Metale żelazne	3,263	R4
20 01 35	Zużyty sprzęt elektryczny	26,628	R12

	i elektroniczny		
20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	592,280	R12
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	33,075	R12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	71,630	R12
Razem:		979,069	x

Na podstawie sprawozdań otrzymanych od firmy odbierającej odpady komunalne z terenu Gminy Susiec, w 2019 roku odebrano 592,280 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01. Odpady te w ilości 592,280 Mg zostały przekazane do mechanicznej obróbki w instalacji zarządzanej przez Gminny Zakład Komunalny w Mirczu, Zakład Zagospodarowania Odpadów w Łaskowie, Łasków 69, 22-530 Mircze

W roku 2019 ilość zebranych i odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Susiec była wyższa w porównaniu do roku poprzedniego. Wskaźniki osiągnięte w 2019 roku tj. poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru Gminy Susiec zostały osiągnięte.

9. KULTURA

9.1 Biblioteki.

W gminie w 2019 r. funkcjonowała 1 biblioteka w Suścu wraz z 1 filią biblioteczną w Majdanie Sopockim. Do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowano wejście do budynku biblioteki, znajdującej się przy ulicy Tomaszowskiej 100.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosił 13 891 woluminów, zaś na koniec roku – 13 963 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 0,12 na dzień 1 stycznia 2019 r. oraz 1,8 na dzień 31 grudnia 2019 r. W 2019 r. następujące biblioteki zapewniły możliwość wypożyczenia płyt CD i DVD, z czego nie skorzystali mieszkańcy gminy. Na początku roku zarejestrowano 912 czytelników i czytelniczek, zaś na koniec roku liczby te nie zmieniły się. W ciągu roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 16 608 czytelników i czytelniczek, którzy skorzystali łącznie z 10 573 woluminów. W poprzednim roku wzbogacono zbiory bibliotek o m.in. następujące pozycje: literatura piękna polska i obca oraz dla dzieci i młodzieży.

Poszczególne biblioteki zatrudniały 3 pracownice / pracowników. W ciągu roku struktura zatrudnienia zmniejszyła się o 1 z powodu odejścia na emeryturę.

W poszczególnych bibliotekach użytkowano z komputerów, w tym 14 komputerów z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Katalogi on-line zapewniały 2 biblioteki.

W 2019 r. biblioteki gminne zorganizowały następujące wydarzenia: czwartkowe spotkania z książką, konkursy plastyczne i recytatorskie, objazdowy bibliotekarz, noc bibliotek, mające na celu promocję czytelnictwa. W wydarzeniach tych wzięło udział 1 028 mieszkańców. Biblioteki poniosły w związku z tymi wydarzeniami wydatki w kwocie 5 000,00 zł.

W 2019 roku na prowadzenie bibliotek i upowszechnianie czytelnictwa gmina wydała 210 750,00 zł.

Biblioteka zrealizowała oraz pozyskała środki na realizację projektów:

- 23 800,00 zł na realizację „Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2019” z Instytutu

- Książki,
- 5 000,00 zł na Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych z Biblioteki Narodowej,
- 1 950,00 zł na realizację projektu „O finansach ... w bibliotece – 6. edycja”.

9.2. Wydarzenia kulturalne.

W ramach prowadzonej działalności kulturalnej Ośrodek przygotował, współorganizował lub uczestniczył w blisko 140 wydarzeniach o charakterze kulturalnym oraz promującym czytelnictwo.

- **17 imprez okolicznościowych:**
 - Orszak Trzech Króli,
 - Wieczór Kolęd,
 - Spotkanie Opłatkowe w Klubie Seniora,
 - Spotkanie Opłatkowe Gminnego Koła ZW RP i BWP w Suścu,
 - Wspólne Kolędowanie w Grabowicy,
 - Dzień Babci i Dziadka w Klubie Seniora,
 - Dzień Kobiet w Klubie Seniora,
 - Gminny Dzień Kobiet,
 - 74 Rocznicą Rozbicia Obozu Zagłady Żołnierzy Armii Krajowej w Błudku,
 - Dzień Matki w Klubie Seniora,
 - 76 Rocznicą Bitwy pod Różą,
 - Dzień Ojca w Klubie Seniora,
 - Uroczystość Patriotyczno – Religijna w Łosińcu,
 - Jubileusz 50-lecia OSP Rybnica,
 - Gminne Święto Seniora,
 - Gminne Obchody Narodowego Święta Niepodległości,
 - V Międzypowiatowy Dzień Seniora.
- **9 imprez plenerowych:**
 - V Bieg nad Tanwią,
 - VIII Jarmark Susiecki,
 - Ultraroztocze – roztoczański, terenowy bieg na 120, 90, 60 i 30 km,
 - Gminny Dzień Dziecka w Suścu,
 - 50-lecie zespołu „Grabowiczanki”,
 - Modowe z Ekologią zmagania,
 - Gminne Dożynki w Paarach,
 - Święto Pieczonego Ziemniaka w Zawadkach.
- **1 impreza plenerowa – masowa:**
 - XVIII Transgraniczny Festiwal Pieśni o Roztoczu.
- **50 innych:**
 - 27 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
 - Spotkanie z Projektu Narodowego Centrum Kultury „Zaczytany Dom Kultury” w Bibliotece w Suścu,
 - Spotkanie Kół Gospodyń Wiejskich i Zespołów Śpiewaczych,
 - Ferie Zimowe,
 - III Zimowy Rajd Pieszy Szlakiem Szumów,

Bal Przebierańców z KGW „Na Obcasach” dla dzieci w Ciotuszy Nowej,
Spotkanie słowno – muzyczne z Piotrem „LUPI” Lubertowiczem na temat nałogów,
Eliminacje do 53. Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych
w Kazimierzu,
Kiermasz Wielkanocny w susieckim parku,
Powiatowy Dzień Działacza Kultury,
Koncert Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej z Freudenstadt w sali GOK,
Powiatowy Dzień Bibliotekarza,
Półkolonie Letnie,
Narodowe Czytanie pt: „Osiem lektur na ósme Narodowe Czytanie” w Filii
Bibliotecznej w Majdanie,
Odjazdowy Bibliotekarz – rajd rowerowy,
Czwartkowe Wakacje,
II Letni Rajd Pieszy Szlakiem Szumów,
Zakończenie Roku Szkolnego 2018/2019 w Szkole Casio działającej przy GOK,
NOC Bibliotek ph.: Znajdźmy Wspólny Język,
Wystawa w Muzeum Pożarnictwa w Oseredku „Piękna nasza Polska cała”,
Noc Muzeów – połączony,
Wystawa w Muzeum Pożarnictwa w Oseredku „Dzieci dzieciom”,
Mini Konwent „Remiza Pełna Planszówek” w Muzeum Pożarnictwa w Oseredku,
Świąteczko Dla Orląt,
Roztoczański Spichlerz Gosposiek (warsztaty kulinarne dla KGW),
Powstanie KGW w Kunkach,
Szkolenie dla KGW z księgowości w GOK,
Kiermasz bożonarodzeniowy w susieckim parku.

- **18 konkursów / turniejów:**

- sportowe,
- recytatorskie,
- plastyczne,
- wiedzy,
- kulinarne dla KGW,
- wieniec dożynkowy,
- inne.

- **39 promocyjnych wyjazdów poza granice naszej gminy**, w których udział brał GOK, Muzeum Pożarnictwa w Oseredku, Zespoły Śpiewacze, KGW, Seniorzy na różnych konkursach, przeglądach, festiwalach w powiecie tomaszowskim, jak i woj. lubelskim.

We wskazanych wydarzeniach wzięło udział 10 tyś mieszkanek i mieszkańców. Wydarzenia te wiązały się z poniesieniem kosztów w wysokości 160 000,00 zł.

Dodatkowo GOK pomógł Stowarzyszeniu Alternatywy w napisaniu, realizacji i rozliczeniu projektów PROW 2014-2020 dofinansowanego za pośrednictwem LGD „Roztocze Tomaszowskie”:

- „Modowe z Ekologią Zmagania” (Kwota dofinansowania 15 000 zł),
- XVIII Transgraniczny Festiwal Pieśni o Roztoczu (Dofinansowanie 41 500,00 zł)

9.3. Stałe formy pracy.

Przy gminnych jednostkach kultury funkcjonują następujące grupy artystyczne, koła, sekcje, kluby:

- 8 Zespołów Śpiewaczych,
- Szkoła Muzyczna „Casio”,
- Koło rękodzieła i Grupa Małych Form Teatralnych,
- Młodzież działająca przy Gminnym Ośrodku Kultury w Suścu,
- „Klub Seniora”
- 15 Kół Gospodyń Wiejskich zrzeszających 350 mieszkanek i mieszkańców.

10. OPIEKA SPOŁECZNA

10.1. Realizacja zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu jako jednostka sektora finansów publicznych w myśl art.3 ustawy o pomocy społecznej” wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”. Z treści ustawy o pomocy społecznej wynika, że celem pomocy społecznej nie jest wyręczenie obywateli w rozwiązywaniu ich trudnej a czasem krytycznej sytuacji życiowej. Zarówno działania naprawcze, jak i zapobiegawcze są propozycją podmiotu pomocy społecznej do wspólnego rozwiązywania zaistniałych problemów i wymagają zaangażowania, aktywności, odpowiedzialności i prezentowania postawy partnerskiej także przez drugą stronę współdziałania czyli osobę lub rodzinę korzystającą ze wsparcia.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym Ośrodka. Świadczenia udzielane są na podstawie wniosku osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby lub z urzędu. Podstawą do przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która zwraca się o pomoc. Pomoc społeczna obejmuje swymi działaniami w pierwszej kolejności osoby i rodziny znajdujące się w najłabszej kondycji materialnej. Pomoc do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom spełniającym ustawowe kryterium wynoszące:

- ✓ dla osoby samotnie gospodarującej – **701,00 zł netto**,
- ✓ dla osoby w rodzinie – **528,00 zł netto**,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej – w szczególności z powodu sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa itp. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy.

Oferowana przez GOPS w Suścu pomoc społeczna w 2019r. obejmowała różne formy pomocy pieniężnej, pomoc w naturze i usługach, pracę socjalną i asystenturę rodzin. Pomoc ta dostosowana była do indywidualnych potrzeb osób/rodzin zagrożonych ubóstwem i marginalizacją społeczną.

Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań ustawowych

- Zadania określone w ustawie o pomocy społecznej;
 - zдания własne gminy - **364 435,99 zł**
 - w tym dotacja rządowa - **226 383,72 zł**
 - zadania zlecone gminy - **70 730,00 zł**
- Zadania określone w ustawach o systemie ubezpieczeń społecznych i powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym
Ogólny koszt – **245 378,02 zł**
- Zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych
Ogólny koszt – **2 699 774,63 zł**
- Zadania określone w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna
Ogólny koszt – **151 746,20 zł**
- Zadania określone w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Ogólny koszt - **146 587,88 zł** obejmuje wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- Zadania określone w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
Ogólny koszt – **5 703 814,05 zł**
- Zadania określone w rządowym programie „Dobry Start” (300+)
Ogólny koszt – **260 700,00 zł**

10.1.1. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej.

W roku 2019 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu objął swoją pomocą **175** rodzin, w których przebywało **456** osób. **160** rodzin objęto pomocą w formie świadczeń, a **15** rodzin wyłącznie w formie pracy socjalnej.

W rodzinach, którym udzielono pomocy w formie świadczeń przebywało **424** osób tj. **5,53** % ogółu mieszkańców Gminy Susiec. Bez względu na rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania decyzją administracyjną świadczenia przyznano dla **237** osób, co stanowi, że w stosunku do ogółu mieszkańców Gminy Susiec świadczeniobiorcy stanowili **3,09** %. (Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Gminie Susiec zamieszkiwało 7 666 osób na pobyt stały. Źródło: Ewidencja ludności UG Susiec).

Pracą socjalną w 2019 r. pracownicy socjalni objęli **160** rodzin, w których przebywało **424** osoby. Pomoc udzielana wyłącznie w postaci pracy socjalnej dotyczyła **15** rodzin, w których przebywało **32** osoby.

Tabela 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	W tym; na wsi	
0	1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych Ogółem(bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	237	160	160	424
w tym: świadczenia pieniężne	81	78	78	172
Świadczenia niepieniężne	160	102	102	325

Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	3	3	12
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	234	160	160	424
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	x	175	175	456
w tym; wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	15	15	32

Dane ze sprawozdań MPiPS

Z danych zawartych w tabeli.1 wynika, że w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) **81** osobom przyznano świadczenia pieniężne, a **160** osobom przyznano świadczenia niepieniężne.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy w formie świadczeń.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą w formie świadczeń
UBÓSTWO	20	39	12,50
BEZDOMNOŚĆ	2	2	1,25
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	34	168	21,25
BEZROBOCIE	43	126	26,88
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	69	149	43,13
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	75	163	46,88
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	15	46	9,38
PRZEMOC W RODZINIE	3	19	1,88
ALKOHOLIZM	5	7	3,13
NARKOMANIA	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1	1	0,63
ZDARZENIE LOSOWE	3	11	1,88
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0
KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0

Dane ze sprawozdań MPiPS

Analizując powody przyznania pomocy należy podkreślić, że rodziny korzystające z pomocy społecznej borykają się jednocześnie z wieloma problemami. Najliczniejszą grupę rodzin, którym przyznano pomoc w 2019 r. stanowiły rodziny z problemem wynikającym z długotrwałej i ciężkiej choroby, procent udziału w stosunku do wszystkich rodzin objętych pomocą w formie świadczeń wynosił 46,88 %. Na drugim miejscu znalazły się rodziny, w których problemem rodziny jest niepełnosprawność 43,13 %. Kolejnym dużym problemem skutkującym koniecznością objęcia pomocą społeczną jest bezrobocie (26,88 %), potrzeba ochrony macierzyństwa (21,25 %) oraz ubóstwo (12,50 %). Pozostałe problemy rodzin tj: bezradność w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz zdarzenie losowe nie przekroczyły 10% udziału ogólnej liczby rodzin objętych pomocą w formie świadczeń.

Poza wyżej wymienionymi przyczynami korzystania ze świadczeń, osoby korzystające z pomocy społecznej często charakteryzowały się niedostateczną motywacją do podjęcia aktywności społeczno-zawodowej, zależnością od świadczeń pomocy społecznej, niestabilnością decyzyjną i rozbieżnością deklaracji z podejmowanymi działaniami. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione dysfunkcje mają negatywny wpływ nie tylko na rodziny, które zostały nim dotknięte. Mają także wymiar ogólnospołeczny, powodujący konieczność wyasygnowania środków na wsparcie materialne i w naturze oraz potrzebę stałego angażowania wysiłków społecznych, skierowanych na minimalizację skutków tych dysfunkcji, widocznych we wszystkich sferach życia społecznego: edukacji, ochrony zdrowia, aktywizacji zawodowej, rozwoju i integracji społecznej.

Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓLEM (wiersz 2+3+4+5+7+7)	1	175*	175*	456
o liczbie osób	2			
1		74	74	74
2	3	26	26	52
3	4	16	16	48
4	5	32	32	128
5	6	13	13	65
6 i więcej	7	14	14	89
w tym (z wiersza 1 rodziny z dziećmi ogółem wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	64	64	291
o liczbie dzieci	9			
1		15	15	52
2	10	26	26	109
3	11	12	12	64
4	12	8	8	45
5	13	2	2	13
6	14	1	1	8
7 i więcej	15	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM (WIERSZ 17+18+19+20)	16	9	9	36
o liczbie dzieci	17			
1		5	5	16
2	18	1	1	3
3	19	1	1	4
4 i więcej	20	2	2	13

RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM (wiersz 22+23+24+25)	21	76	76	145
o liczbie osób	22			
1		35	35	35
2	23	29	29	58
3	24	3	3	9
4 i więcej	25	9	9	43

Dane ze sprawozdań MPiPS.

(* 160 rodzin objętych pomocą w formie świadczeń + 15 korzystających z pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej). Wśród 175 rodzin korzystających w 2019 roku z pomocy społecznej w formie świadczeń i pracy socjalnej najliczniejszą grupę stanowiły rodziny 1- osobowe, stanowiące 42,29 % wszystkich rodzin. 64 rodziny to rodziny z dziećmi, których procentowy udział wynosił 36,57 % ogółu wszystkich rodzin objętych pomocą. W grupie rodzin z dziećmi najliczniejszą grupę stanowią rodziny z dwójką dzieci, które stanowią 40,63 % rodzin z dziećmi. Rodzin z jednym dzieckiem było 15, co stanowiło 23,44 % rodzin z dziećmi. 18,75 % stanowiły rodziny z trójką dzieci. Rodziny z czwórką dzieci stanowiły 12,50 % rodzin z dziećmi. W 2019 roku pomocą w formie świadczeń objęto zostały 2 rodziny o liczbie dzieci 5 oraz 1 rodzina z 6 dzieci. Grupą szczególnego ryzyka są rodziny emerytów i rencistów, których wiek i stan zdrowia, a także poziom dochodów kwalifikuje do przyznania świadczeń. W 2019 r. pomocą społeczną objęto 76 rodzin emerytów i rencistów, które stanowiły 43,43 % ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Z analizy danych za rok 2018 oraz danych z 2019 roku wynika, że niemal o 1/3 wzrosła liczba rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą Ośrodka. 46% rodzin emerytów i rencistów stanowiły gospodarstwo jednoosobowe.

Rodziny niepełne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w liczbie 9, rodziny te stanowiły 5,14 % rodzin korzystających z pomocy społecznej.

10.1.2. Świadczenia pomocy społecznej.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał **237 osobom** świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych. Świadczeniami objęto **160 rodzin**, w których liczba osób wynosiła **424**. Szczegółowe zestawienia zawierające liczbę przyznanych świadczeń, wydatkowane kwoty, liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach w poszczególnych formach pomocy przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Udzielone świadczenia osobom i rodzinom korzystającym z pomocy społecznej.

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0	1	2	3	4	5
RAZEM	234	X	773 677	160	424
ZASILKI STAŁE - OGÓLEM	27	257	132 241	27	41
z tego środki własne	X	X	X	X	X
dotacja	X	X	132 241	X	X
w tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	20	205	119 353	20	20
pozostającej w rodzinie	7	52	12 888	7	21

ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓLEM	19	82	34 142	19	37
z tego środki własne	X	X	0	X	X
Dotacja	X	X	34 142	X	X
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	13	53	23 269	13	23
długotrwałej choroby	4	9	3 155	4	4
niepełnosprawności	2	3	1 106	2	7
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	1	12	4 206	1	1
Innego powodu	2	5	2 406	2	5
SCHRONIENIE	0	0	0	0	0
POSIŁEK	112	12 865	57 081	59	272
w tym dla: dzieci	110	12 681	55 932	59	3 272
USŁUGI OPIEKUNCZE – OGÓLEM	43	21 309	504 282	41	48
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	3	3	6 700	3	11
SPRAWIENIE POGRZEBU	X	1	1 650	1	1
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓLEM	58	X	37 581	56	133
W tym: zasiłki specjalne celowe	5	7	1 946	5	16
PRACA SOCJALNA	X	0	0	175	456
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DPS	2	24	63 697	2	2

Dane ze sprawozdań MpiPS

Z analizy danych zawartych w tabeli 4 wynika, że w 2019 r. największą liczbą osób, którym przyznano decyzją świadczenia, stanowiła pomoc w postaci posiłków, świadczeniobiorcy ci stanowili 47,26 % z ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie w ramach zadań zleconych i własnych. Drugą liczną grupą były osoby, które w 2019 r. otrzymały pomoc w formie zasiłku celowego i w naturze, a która to grupa stanowiła 24,47 % ogólnej liczb osób korzystających z pomocy społecznej. Zasiłki stałe pobierało 11,39 % osób z ogólnej liczby świadczeniobiorców, z tego osoby samotnie gospodarujące stanowiły 74,07 % wszystkich, którym przyznano tego rodzaju pomoc. Dość liczną grupą świadczeniobiorców stanowiły osoby, które w 2019 r. otrzymały pomoc w formie usług opiekuńczych, stanowiły one 18,14 % . Na kolejnym miejscu znalazły się osoby, którym w 2019 r. przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego a było to odpowiednio 8,02 % świadczeniobiorców. W tej grupie osób 68,42 % stanowiły osoby, które otrzymały w/w pomoc z powodu bezrobocia. W 2019 r. pomoc na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego przyznano ze środków własnych 3 osobom, ponadto Ośrodek pokrył wydatki związane ze sprawieniem pogrzebu 1 osoby. W 2019 r. Ośrodek kontynuował pomoc w formie dopłaty gminy do kosztów utrzymania 2 mieszkańców gminy w Domach Pomocy Społecznej.

10.1.3. Usługi opiekuńcze.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej lub w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.

W 2019 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 43 osoby, w tym 24 kobiety i 19 mężczyzn (łącznie 41 rodzin). Pomoc w formie usług opiekuńczych realizowana była dla 22 osób w mieszkaniu chronionym oraz 21 osób na terenie gminy. Najstarsza podopieczna miała 98 lat, najmłodszy podopieczny 44 lata. Pomoc w formie usług opiekuńczych dostosowana była w wymiarze dopasowania do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, od 1 do 6 godzin dziennie. Ogółem zrealizowano 21 309 godzin usług.

Tabela 5. Struktura wiekowa osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.

Lp.	Przedział wiekowy	Liczba osób
1.	91 – 100 lat	6
2.	81 – 90 lat	15
3.	71 – 80 lat	14
4.	61 – 70 lat	4
5.	51 – 60 lat	3
6.	41 – 50 lat	1
7.	31 – 40 lat	0
Razem:		43

Opracowanie własne.

Ponadto Ośrodek w 2019 r. realizował specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 3 osób, które świadczone były przez psychologa, logopedę, pedagoga specjalnego oraz rehabilitanta.

Tabela 6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Forma pomocy	Liczba odbiorców	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane jako zadanie zlecone gminie	3	1 100	70 730	3	12

Opracowanie własne.

Tabela 7. Wykaz realizatorów specjalistycznych usług opiekuńczych

Wykonawca	Zakres usługi	Wypracowana liczba godzin	Cena 1 godz. usług zgodnie z obowiązującą umową w 2018r.
Bartosz Raczkiwicz	Specjalistyczne usługi opiekuńcze - rehabilitacja	460 godz.	65,00 zł
Wioleta Dominik	Specjalistyczne usługi opiekuńcze - psycholog	206 godz.	60,00 zł
Katarzyna Hawryluk	Specjalistyczne usługi opiekuńcze - logopeda	278 godz.	65,00 zł
Monika Rycek	Specjalistyczne usługi opiekuńcze - logopeda	160 godz.	65,00 zł

Opracowanie własne.

10.1.4. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności.

Kolejnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Stąd też, aby skierować osobę do domu pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu analizuje w szczególności, czy osoba kierowana:

- wymaga całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności),
- może samodzielnie funkcjonować w dotychczasowym miejscu zamieszkania,
- może mieć zapewnioną przez gminę niezbędną pomoc w formie usług opiekuńczych.

W 2019 r. w domach pomocy społecznej z terenu naszej gminy przebywały 4 osoby, Ośrodek ponosił odpłatność za 2 osoby. Wydatki gminy poniesione na realizację tego zadania w okresie ostatnich 3 lat przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wydatki gminy poniesione na dopłaty do pobytu w DPS w latach 2017-2019

Rok	Kwota świadczeń
2017	74 755,74 zł
2018	77 184,30 zł
2019	63 696,95 zł

Opracowanie własne.

Koszt dopłaty gminy do pobytów w DPS w 2019 r. stanowił znaczny wydatek w stosunku do lat poprzednich. Odpłatność gminy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej uzależniona jest od wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w danej placówce oraz od wysokości świadczenia osoby tam przebywającej. Przy czym mieszkaniec domu pomocy społecznej wnosi nie więcej jednak niż 70 % swojego dochodu, pozostałe 30 % gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Koszty dopłaty za 2 osoby przebywające od m-ca grudnia 2019 r. w Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach pokrywa rodzina.

Mieszkańcy przebywali w 3 różnych domach pomocy społecznej tj. w:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Tyszowcach - 2 osoby,
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Pod Modrzewiami” w Szczebrzeszynie – 1 osoba,
- 3) Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi w Zamościu – 1 osoba.

10.1.5. Schronienie.

Schronienie to świadczenie pomocy społecznej w formie usługi kierowanej do osoby bezdomnej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Koszty pomocy w tych formach pokrywane są wyłącznie ze środków własnych gminy. Schronienia udziela się w noclegowniach, schroniskach dla bezdomnych oraz innych placówkach o podobnym przeznaczeniu. W 2019 r. na terenie gminy z problemem bezdomności borykało się 2 osoby

(2 mężczyzn w wieku 54 i 58 lat). Osoby te przebywały w budynkach nie przeznaczonych do zamieszkania, które nie wyraziły zgody na udzielenie pomocy w formie schronienia. Obaj bezdomni mężczyźni nie posiadali żadnych własnych dochodów i korzystali ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej.

10.1.6. Sprawienie pogrzebu.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu. Sprawienie pogrzebu przez gminę zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Gminy przysługuje osobie zmarłej zamieszkałej lub przebywającej na terenie gminy, jeżeli brak jest podmiotów lub osób zobowiązanych do dokonania pochówku albo innych podmiotów lub osób deklarujących dokonanie pochówku zmarłego. Pogrzebu dokonuje się zgodnie z wyznaniem zmarłego. W 2019 roku Ośrodek poniósł koszty pochówku 1 osoby.

10.1.7. Praca socjalna.

Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Jest to działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku.

Celem rozwiązywania problemów rodziny lub osoby pracownik socjalny prowadzi wiele rozmów, podejmuje działania interwencyjne, wspiera klienta w rozwiązywaniu problemów, pomaga załatwić skomplikowane sprawy, współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

W 2019 r. praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka obejmowała m. in.:

- ✓ pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych,
- ✓ pomoc w uzyskaniu świadczeń z tytułu alimentów i ich podwyższeniu,
- ✓ pomoc w pozyskaniu pozostałych świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego,
- ✓ pomoc w uzyskaniu ulg i umorzeń,
- ✓ pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym,
- ✓ wspólne z klientem planowanie i monitorowanie wydatków,
- ✓ pomoc w załatwieniu formalności związanych z wydaniem dokumentu tożsamości,
- ✓ wspólne z klientem monitorowanie wydatków mieszkaniowych,
- ✓ załatwianie formalności związanych z pochówkiem zmarłego,
- ✓ pomoc w sprawach związanych z koniecznymi pracami remontowymi, oraz naprawą, zakupem, wymianą sprzętu gospodarstwa domowego,
- ✓ pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy,
- ✓ pomoc w uzyskaniu możliwości udziału w programach i zajęciach aktywizujących dla bezrobotnych,
- ✓ pomoc w uzyskaniu możliwości podjęcia pracy w formach subsydiowanych przez PUP (staże),
- ✓ wsparcie w sytuacji pozostawania bez pracy bezrobotnego i jego rodziny,
- ✓ ułatwienie dostępu do świadczeń zdrowotnych,
- ✓ pomoc w realizacji recept, skierowań,

- ✓ pomoc w załatwieniu pobytu w szpitalu,
- ✓ pomoc w załatwieniu wizyty lekarskiej w domu,
- ✓ pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego,
- ✓ edukacja w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie,
- ✓ zapewnienie usług opiekuńczych w domu osobie starszej i niepełnosprawnej,
- ✓ pomoc w uzyskaniu możliwości pobytu w dziennych placówkach wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych,
- ✓ pomoc w uzyskaniu opieki całodobowej w zakładach opiekuńczo- leczniczych,
- ✓ monitoring jakości świadczonych usług opiekuńczych,
- ✓ pomoc w uzyskaniu stopnia niezdolności do pracy lub stopnia niepełnosprawności,
- ✓ pomoc w korzystaniu, uprawnień przysługujących osobie niepełnosprawnej,
- ✓ prowadzenie poradnictwa i edukacja w obszarze opiekowania się i wychowywania dzieci,
- ✓ współpraca ze szkołą w zakresie realizacji obowiązku szkolnego,
- ✓ pomoc w uzyskaniu gorącego posiłku.

10.1.8. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W 2019 r. Ośrodek opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne 17 osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art.66 ust.1) opłacono łącznie 204 składek zdrowotnych na kwotę 9 813,90 zł.

10.2. Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze i świadczenia wychowawcze - zadania zlecone Gminie.

Polityka prorodzinna znajduje odzwierciedlenie w zadaniach realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej począwszy od maja 2004 r. kiedy to powierzono wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Od 2014 r. w miejsce świadczeń pielęgnacyjnych, do których opiekunowie utracili prawo z dniem 1 lipca 2013 r. wprowadzono zasiłek dla opiekuna. Od 1 stycznia 2016 roku weszła w życie tzw. zasada „złotówka za złotówkę”, która spowodowała, że rodziny, których dochody przekroczyły próg dochodowy nabywają prawo do zasiłków rodzinnych z dodatkami, jeżeli kwota przysługującego świadczenia po zastosowaniu zasady „złotówka za złotówkę” nie będzie niższa niż 20 zł. Z dniem 1 kwietnia 2016 r. dokonywano wypłaty świadczeń wychowawczych tzw. Program 500+ w oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Natomiast od 1 stycznia 2017 r. Ośrodek jest realizatorem wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zaś od 1 lipca 2018 r. jest realizatorem rządowego programu „Dobry start”.

10.2.1. Świadczenia rodzinne.

Tabela 9 zawiera kwoty oraz liczbę świadczeń wypłaconych z tytułu zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz pozostałych świadczeń przysługujących z tytułu urodzenia dziecka. Tabela 10 przedstawia zestawienie wypłaconych świadczeń opiekuńczych.

Tabela 9. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w 2019 r.

Rodzaj świadczenia		Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Wysokość świadczenia
Zasiłki rodzinne z dodatkami		11406	1 318 323,00 zł	
Zasiłki rodzinne		7 770	923 154,00 zł	95 zł na dziecko w wieku od 0 do 5 r. ż., 124 zł na dziecko w wieku od 5 do 18 r. ż. 135 zł na dziecko w wieku od 18 do 24 r. ż.
Dodatki do zasiłków rodzinnych				
Z t y t u ł u	urodzenia dziecka	23	23 000,00 zł	1 000,00 zł
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	114	43 903,00 zł	400,00 zł
	samotnego wychowywania dziecka	168	32 424,00 zł	193 zł miesięcznie na dziecko nie więcej niż 386 zł, 273 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego nie więcej niż 546 zł.
	kształcenia i rehabilitacji	437	46 970,00 zł	90 zł na dziecko w wieku do 5 r. ż. 110 zł na dziecko powyżej 5 r. ż.
	rozpoczęcia roku szkolnego	462	46 200,00 zł	100 zł na dziecko raz w roku
	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 196	85 252,00 zł	69 zł – na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła, 113 zł – na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła.
	wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	1236	117 420,00 zł	95 zł na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka		38	38 000,00 zł	1 000,00 zł
Świadczenie rodzicielskie		131	120 885,00 zł	Max. 1 000 zł miesięcznie przez 12 miesięcy

Opracowanie własne

Tabela 10. Świadczenia opiekuńcze wypłacone w 2019 r.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	Wysokość świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń	Osoba uprawniona
Zasiłki pielęgnacyjne	1 880	184,42 zł – do 31.10.2019 215,84 zł – od 01.11.2019	354 714,00 zł	- niepełnosprawne dziecko, - osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 r. życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, - osoba, która ukończyła 75 lat, - osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 r. życia legitymująca się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 r. życia.
Świadczenie pielęgnacyjne	405	1 583,00 zł – do 31.12.2019	641 009,00 zł	Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej: - matce bądź ojcu dziecka, - faktycznemu opiekunowi dziecka, - osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, - innym osobom, na których -zgodnie z przepisami

				<p>Kodeksu rodzinnego – ciąży obowiązek alimentacyjny (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności). Przy tym osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu wymagająca opieki przysługuje świadczenie pielęgnacyjne gdy spełnione są łącznie następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, - nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, - nie ma faktycznego opiekuna dziecka ani osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub legitymują się one orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, - wyłącznie rodzicom lub opiekunom dzieci z niepełnosprawnością powstałą do 18 roku życia lub do 25 roku życia w przypadku gdy dziecko było w trakcie nauki.
Specjalny zasiłek opiekuńczy	346	620,00 zł	208 255,00 zł	<ul style="list-style-type: none"> - Każda osoba, na której zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny- by go otrzymać, osoba ta musi zrezygnować z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą niepełnosprawną; - legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub - orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami; konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego, codziennego współudziału opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji lub edukacji. - osobie, której łączny dochód rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.
Zasiłek dla opiekuna	249	620,00 zł	151 746,00 zł	<ul style="list-style-type: none"> - Osobie, której z dniem 1 lipca 2013r. Wygaszono prawo do świadczeń pielęgnacyjnych. W sprawie zasiłku dla opiekuna organ wszczął postępowanie na wniosek strony, złożony jednak nie później, niż w terminie do 4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

Opracowanie własne.

W okresie sprawozdawczym objęto ubezpieczeniem emerytalno-rentowym 76 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna i wydatkowano kwotę 180 577,27 zł. Ogółem na świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2019 r. wydatkowano kwotę 3 181 601,26 zł, z czego:

- świadczenia rodzinne i opiekuńcze – 2 698 690,41 zł,
- świadczenia rodzicielskie – 119 918,23 zł,
- ubezpieczenia emerytalne i rentowe – 180 577,27 zł.

Ponadto w 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił **jedno** jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu w wysokości **4 000 zł**. Świadczenie to przyznawane

jest w oparciu o ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

10.2.2. Świadczenia wychowawcze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu realizację zadania określonego w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci(Dz. U. z 2016 poz.195 z późn. zm.) jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokajaniem jego potrzeb. Świadczenie wychowawcze przysługuje: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka.

Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- ✓ matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca,
- ✓ opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego,
- ✓ opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci rozpoczęła się z dniem 1 kwietnia 2016 r.

W 2019 r. Ośrodek przyjął **695** wniosków (w tym 480 wniosków w formie papierowej i 215 wniosków drogą elektroniczną).

Wydano **63** decyzje, **618** informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego oraz **4 decyzje** odmowne.

76 wniosków zostało przekazanych do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Wystosowano **203** pisma; wzywających do uzupełnienia brakujących dokumentów, informujących o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, informujących o przeliczeniu dochodu, informujących o dostarczeniu w terminie 3 miesięcy tytułu wykonawczego, stanowiących wnioski o udostępnieniu danych osobowych oraz wydanie zaświadczeń, zawiadomienia o wszczęciu postępowania.

W 2019 r. świadczeniami wychowawczymi objęto 689 rodzin na 1 145 dzieci. Zrealizowano **11 564** świadczeń na kwotę **5 746 417,87 zł**.

Od 1 lipca 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu wypłaca świadczenie ustanowione uchwałą nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start”. Zgodnie z postanowieniami programu świadczenie „ Dobry start” przysługuje raz w roku na rozpoczęcie roku szkolnego dla dzieci do ukończenia 20 roku życia. W przypadku dzieci niepełnosprawnych uczących się pomoc ta przysługuje do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie przysługuje:

- ✓ matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka,
- ✓ rodzinom zastępczym,
- ✓ osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych.

W 2019 r. Ośrodek przyjął 570 wniosków (w tym 424 wnioski złożone w formie papierowej i 146 wniosków drogą elektroniczną).

Wydano 566 informacji o przyznaniu świadczenia „Dobry start” oraz 2 decyzje odmawiające przyznania świadczenia z powodu niespełnienia warunków.

W 2019 r. świadczeniami „Dobry start” objęto 566 rodzin, wypłacono **869** świadczeń na kwotę **260 700,00 zł**.

10.2.3. Fundusz alimentacyjny - zadania zlecone Gminie.

Ośrodek od września 2005 r. do września 2008 r. był realizatorem zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. zaliczkę zastąpiono funduszem alimentacyjnym w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na realizację zadania w 2019 r. wydatkowano kwotę **146 587,58 zł**.

1. Fundusz alimentacyjny – do świadczeń uprawnionych było **32** osoby z 24 rodzin.

2. Postępowanie wobec dłużników:

1) przeprowadzono **7** wywiadów alimentacyjnych podczas, których odebrano oświadczenia majątkowe, skierowano **17** wniosków do innych gmin w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,

2) skierowano **5** zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Lubelskim o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209 § 1 kk, z tego:

a) nie odnotowano przypadku odmówienia wszczęcia postępowania,

b) **5** postępowań jest w toku,

c) nie odnotowano przypadku umorzenia dochodzenia/śledztwa;

3) nie występowało do odpowiednich organów z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy (brak prawnych przesłanek),

4) **1** dłużnika uznano za osobę uchylającą się od zobowiązań alimentacyjnych;

5) **16** dłużników posiada prawomocne decyzje o uznaniu za dłużnika uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,

6) w procesie windykacji złożono **24** wnioski do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne alimentów o przyłączenie tut. Ośrodka do postępowania egzekucyjnego;

7) w wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę

41 906,00 zł, z tego: **24 874,08 zł** stanowiły odsetki.

3. Przekazywanie do biur informacji gospodarczej danych o powstaniu zaległości. Organ właściwy wierzyciela przekazuje do biur informacji gospodarczych informację gospodarczą o zobowiązaniu z tytułu zaliczek alimentacyjnych oraz funduszu alimentacyjnego, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W ewidencji pięciu biur pozostaje **56** dłużników alimentacyjnych (z poprzednich lat). W 2019 r. dokonano **2** nowych zgłoszeń.

10.3. Pozostałe zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu.

10.3.1. Pomoc materialna o charakterze socjalnym.

Uchwałą Nr XXIII/171/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r. Rada Gminy Susiec upoważniła Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suścu do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym wynikających z art. 90m ust. 2 ustawy o systemie oświaty. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są stypendia szkolne. W 2019r. Ośrodek objął w/w pomocą **201** uczniów z terenu gminy, w tym pomoc przyznano dla 124 uczniów szkół podstawowych, 11 uczniów gimnazjum oraz 66 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (licea, technika oraz szkoły policealne). Środki na realizację zadania ze środków własnych wydatkowano na kwotę **11 737,00zł**, środki z dotacji na realizację zadania wynosiły **47 476,00 zł**. Ogółem na zadanie wydatkowano kwotę **59 213,00 zł**.

10.3.2. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu z uwagi na brak wniosków o przyznanie w/w form nie wypłacał żadnych świadczeń.

10.4. Realizacja programów.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu kontynuował pomoc dla osób ubiegających się o pomoc żywnościową w ramach:

10.4.1. Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 –2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową do grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce.

W ramach programu **316** rodzin (**1 023** osoby) najbardziej potrzebujących z terenu Gminy Susiec mogło skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, jak również z możliwości uczestniczenia w działaniach edukacyjnych. Osoby, które otrzymały skierowanie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, skorzystały ze wsparcia w postaci żywności, która była dystrybuowana w formie paczek żywnościowych.

Każda z osób otrzymujących paczki żywnościowe, otrzymała w nich produkty następującego typu: makaron, ryż biały, kaszę gryczaną, mleko UHT, fasola w puszcze, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, szynkę wieprzową mielonkę, szynkę drobiową, gołąbki w sosie pomidorowym, cukier biały, olej rzepakowy, buraczki wiórki, pasztet wieprzowy, ser podpuszczkowy dojrzewający, herbatniki maślane, filet z makreli, miód, kabanosy wieprzowe. Ogółem w 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu pozyskał **46,45** ton żywności, która trafiła do mieszkańców gminy. Pomoc żywnościowa, w postaci paczki żywnościowej była przekazywana do osób spełniających kryteria kwalifikowalności do statusu osoby najbardziej potrzebującej, tj.: osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. Do stycznia 2017r. kryterium uprawniające do korzystania z pomocy żywnościowej w ramach programu POPŻ na lata 2014-2020

zostało podwyższone do **200 %** kryterium dochodowego o którym mowa w art.8 ustawy o pomocy społecznej, i wynosi odpowiednio **1 268 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **1 028 zł** dla osoby w rodzinie. Od 1.10.2019 r. uległy zmianie kwoty kryterium dochodowego dla osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, tym samym podwyższone zostały kryteria uprawniające do korzystania z pomocy w ramach programu POPŻ, które wynoszą odpowiednio **1 402 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **1 056 zł** w przypadku osoby w rodzinie. Ponadto w dniu 26.04.2019 r. w świetlicy wiejskiej w Nowinach odbyły się warsztaty kulinarne, ekonomiczne, żywieniowe oraz przeciwdziałania marnowaniu żywności dla beneficjentów programu. Warsztaty miały na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji beneficjentów w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Uczestniczyło w nich 105 osób.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (FEAD) i ze środków krajowych (budżet państwa) w podziale 85 % i 15 %. Zadanie jest kontynuowane w roku 2020.

10.4.2. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Praca (wspieranie) z rodziną prowadzona jest za jej zgodą i z aktywnym jej udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Do zadań własnych gminy zgodnie z art.176 cytowanej ustawy należy; opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny program Wspierania rodziny w Gminie Susiec na lata 2019-2021 został przyjęty uchwałą nr IV/35/2019 Rady Gminy Susiec w dniu 26 marca 2019 roku. Adresatami programu są rodziny z dziećmi przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy Susiec. Działania zaplanowane w w/w programie mają na celu przede wszystkim; zwiększenie szans rodzin dysfunkcyjnych na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, zdobywanie nowych umiejętności, polepszenie sytuacji dziecka i rodziny poprzez promowanie rodzinnego stylu życia. W/w program zawiera 5 celi operacyjnych, którym zostały przypisane konkretne działania. Wskazani zostali realizatorzy oraz przewidywane efekty i wskaźniki.

Cel operacyjny nr 1 „Wsparcie wszystkich rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”.

- na terenie gminy funkcjonuje 1 Samorządowe Przedszkole dla 75 dzieci, w 2019 r. do placówki uczęszczało 65 dzieci.
- 2019 r. na terenie gminy odbył się 1 festyn, w którym uczestniczyło ok. 1 000 osób, 9 pikników rodzinnych oraz 17 imprez okolicznościowych, w których uczestniczyło po ok. 200 osób,
- realizowane były programy mające na celu promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży – liczba programów 1, liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem - 300 osób,
- 2 dzieci skorzystało z wypoczynku letniego organizowanego przez Kuratorium Oświaty w Lublinie,
- z oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w 2019 r. skorzystało 323 dzieci,
- zorganizowano 18 konkursów tematycznych, warsztatów, przeglądów artystycznych oraz zajęć tematycznych w których uczestniczyło 160 dzieci,
- złożono 126 wniosków na „Kartę Dużej Rodziny” w ramach promowania działań na rzecz realizacji rządowego programu rodzin wielodzietnych,
- w 2019 r. pomocą Asystenta rodziny objętych było 7 rodzin, nie były prowadzone grupy wsparcia, jedynie indywidualne porady dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Ponadto indywidualne konsultacje z dziećmi i rodzicami były prowadzone w szkołach w ramach spotkań na wywiadówkach oraz zajęć dydaktyczno- wyrównawczych – 2 dzieci.
- Na terenie gminy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego.

Cel operacyjny nr 2 „Tworzenie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny”.

- wypłacono 11 406 świadczeń w postaci zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami dla 444 rodzin, ponadto wypłacono 405 świadczeń z tytułu świadczenia pielęgnacyjnego dla 212 rodzin, z funduszu alimentacyjnego dla 32 osób z 24 rodzin wypłacono 392 świadczenia,
- 110 dzieci skorzystało z pomocy w formie gorącego posiłku, przyznana pomoc realizowana była w 12 placówkach, w których uczą się uczniowie naszej gminy,
- 201 dzieciom i młodzieży szkolnej przyznano pomoc o charakterze socjalnym, stypendia motywacyjne za szczególne osiągnięcia przyznano dla 21 absolwentów oraz 18 uczniów,
- dla 1 145 dzieci przyznano świadczenia wychowawcze,
- z programu „Dobry start” na pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkole objętych zostało 869 dzieci,
- 64 rodziny z dziećmi otrzymało wsparcie z różnych form pomocy w ramach świadczeń z pomocy społecznej,
- poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne zapewniają w okresie nauki szkolnej 1 szkoła podstawową na terenie gminy. Ponadto pomoc specjalistyczna dla osób przeżywających różnego rodzaju trudności świadczona jest przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Tomaszowie Lubelskim, ogółem w 2019 poradami świadczonymi objętych zostało 3 dzieci z rodzin objętych pomocą Asystenta rodziny,

- 3 dzieci z terenu gminy objętych zostało specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2019 r. nie było przypadków umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- nie zgłosiła się żadna rodzina, która byłaby zainteresowana pełnieniem funkcji rodziny wspierającej.

Cel operacyjny nr 3 „Wsparcie rodziny znajdującej się w kryzysie”.

- w ramach zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze w 2019 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny, pod którego pomocą pozostawało 18 dzieci.
- 7 rodzin objętych pomocą asystenta rodziny objętych było również pomocą w formie pracy socjalnej oraz stałym monitoringiem,
- w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych i pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w 2019 r. wszczęto 18 procedur Niebieska Karta, odbyło się 81 posiedzeń grup roboczych, pomoc uzyskało 25 rodzin,
- przeprowadzono 21 rozmów z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu,
- Ośrodek poniósł wydatek w wysokości 31 343,80 zł na pokrycie kosztów pobytu 1 dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej (Dom Dziecka w Zamościu).

Cel operacyjny nr 4 „Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny”

- Zgodnie z ustawą asystent rodziny obowiązany jest do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodzina, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. Osoba zatrudniona na stanowisku asystenta rodziny, posiada wymagane kwalifikacje. W 2019 r. były to 2 szkolenia pn. „Asystent rodziny w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Rola Asystenta w interwencji kryzysowej”,
- Żaden pracownik socjalny ani asystent rodziny nie korzystali ze wsparcia w postaci superwizji.

Cel operacyjny nr 5 „Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia”

- w ramach w/w celu szkoły z terenu gminy zrealizowały 19 programów skierowanych do uczniów, których celem była poprawa nawyków prozdrowotnych u dzieci i młodzieży.
- w ramach prawidłowego rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży odbywały się zajęcia prowadzone przez LKS Szumy oraz zajęcia pozalekcyjne w szkołach. W 2019 r. w zajęciach uczestniczyło ok. 100 osób (dzieci i młodzieży), zarówno chłopców, jak i dziewcząt. Zajęcia odbywały się w dniach od poniedziałku do piątku w zależności od wieku dzieci, średnio 2 razy w tygodniu.

Na wynagrodzenie asystenta rodziny w związku z realizacją programu „**Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej**” wydatkowano środki w kwocie **67 824,64 zł** z czego kwotę 20 462,00 zł stanowiła dotacja, pozostała zaś kwota w wysokości 47 362,64 zł pochodziła ze środków własnych.

10.4.3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu realizował Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Susiec na lata 2016-2020. Przedmiotowy program został przyjęty uchwałą nr XIV/143/2016 Rady Gminy Susiec z dnia 29 grudnia 2016 r. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

zadaniem Wójta Gminy jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez tworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego i organizowanie jego pracy. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na podstawie Zarządzenia Nr 155/2018 Wójta Gminy Susiec z dnia 5 listopada 2018 r. w skład Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zostały powołane następujące osoby:

1. Hubert Kielar – Komenda Powiatowa Policji w Tomaszowie Lubelskim – dzielnicowy,
2. Marzena Kępa – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu – pracownik socjalny,
3. Agnieszka Kudyba – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu – pracownik socjalny,
4. Justyna Koper – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu – pracownik socjalny,
5. Teresa Kogut – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suścu – przewodniczący,
6. Monika Borowicz – Gaj - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suścu – członek,
7. Alicja Grenik – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Mirosława Kapuścińska Przychodnia w Suścu – pielęgniarka,
8. Teresa Nieścior – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Mirosława Władysława Długosz Przychodnia w Suścu – pielęgniarka,
9. Patrycja Dudek – Zespół Szkół Publicznych w Suścu – psycholog,
10. Dorota Dziurbas – Zespół Szkół w Majdanie Sopockim Pierwszym – nauczyciel,
11. Iwona Bober – Szkoła Podstawowa w Łosińcu – nauczyciel,
12. Agata Drażek – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Łuszczaczu – nauczyciel,
13. Anna Rogowska – Niepubliczna szkoła Podstawowa w Grabowicy – nauczyciel,
14. Stanisława Grażyna Orzeł – Sąd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim – kurator zawodowy,
15. Magdalena Leńczuk – Stowarzyszenie Rozwoju Społeczności Lokalnej -Paary – członek stowarzyszenia,
16. Joanna Kowalczyk – Gminny Ośrodek Kultury w Suścu – dyrektor.

Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz prac grup roboczych jest nieodpłatny. Członkowie Zespołu oraz grup roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, dlatego porozumienia zawarte z przedstawicielami jednostek, instytucji oraz organizacji stanowią jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i możliwości udziału członkom w posiedzeniach i pracach Zespołu.

Tabela 11. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2019 r.

Lp.	Nazwa działania	Liczba spotkań/działań
1.	Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	9
2.	Powołanie grup roboczych	18
3.	Posiedzenia grup roboczych	81
4.	Prowadzona procedura Niebieska Karta	22
5.	Wszczęte procedury Niebieska Karta	18

	W tym przez:	Policja	17
		Pomoc społeczna	1
		Służba zdrowia	0
		Oświata	0
6.	Zakończone procedury Niebieska Karta		16
	w tym z powodu:	Ustania przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	10
		Z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności prowadzenia działań	6
7.	Przekazanie dokumentacji do prokuratury		1
8.	Złożenie wniosku do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny		0
9.	Szkolenia podnoszące kwalifikacje członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych		0

Opracowanie własne.

Praca z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie jak i osobami stosującymi przemoc jest procesem ciągłym i pracochłonnym. Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze podejmują działania mające na celu kompleksową pomoc rodzinom w ramach prowadzonych procedur „Niebieska Karta”.

10.5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r. został przyjęty do realizacji uchwałą Nr III/17/2018 z dnia 28 grudnia 2018 roku. Podstawowym celem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Wysokość środków finansowych na realizację w/w programu w 2019 r. opiewała na kwotę 44 300 zł z tego wydatkowano kwotę 32 172,18 zł. Pozostała kwota w wysokości 12 127,82 zł została zwrócona na konto Gminy. Preliminarz wydatków z w/w programu w 2019 r. obejmował następujące zadania:

1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – na zadanie wydatkowano kwotę 6 670 zł (diety członków GKRPA) oraz 5 000 zł (na pokrycie wydatków opłaty czynszowej za pomieszczenia biurowe).
2. Szkolenia dla członków GKRPA – wydatkowano 1 214 zł.
3. Pomoc finansowa szkołom i organizacjom realizującym profilaktyczne programy antyalkoholowe oraz dopłaty do organizowanych obozów, kolonii i zlotów. Na organizowanie masowych imprez o tematyce bieżących zagrożeń dla dzieci i młodzieży, w tym konkursów, sztuk teatralnych, festynów propagujących zdrowy tryb życia, zawodów sportowych – ogółem wydatkowano kwotę – 10 329,68 zł (w tym: przewóz dzieci i harcerzy – 5 800,00 zł, warsztaty i spektakle profilaktyczne - 2389,90 zł).
4. Zakup książek, broszur oraz innych wydawnictw o tematyce alkoholowej, zakup sprzętu sportowego oraz sprzętu audiowizualnego do świetlic wiejskich – wydatkowano kwotę 5704,50 zł.

5. Sporządzenie opinii sądowo - psychiatrycznej oraz opłaty sądowe – wydatkowano 3 254 zł (sporządzenie 8 opinii biegłych, opłata sądowa za 8 osób).

W grudniu 2019 r. zatrudniono psychologa do pracy w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym NZOZ Susiec, na wynagrodzenie wydatkowano środki w wysokości 493,83 zł.

W 2019 r. należy kontynuować zatrudnienie specjalisty - psychologa w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjny w NZOZ Susiec w celu prowadzenia działań terapeutycznych dla osób uzależnionych, członków rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie.

10.6. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 - 2020 został przyjęty do realizacji uchwałą Nr III/18/2018 z dnia 28 grudnia 2018 roku.

Głównym założeniem programu jest podejmowanie przez Gminę działań mających na celu prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji publicznej i szkolenie przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i wyspecjalizowanych służb w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii, a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi. Program realizowany jest na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. O przeciwdziałaniu narkomanii. Skuteczna realizacja programu opiera się na współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, służby zdrowia, Policji, kuratora sądowego, szkół oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Z tego źródła plan wydatków na 2019 r. opiewał na kwotę 2 000 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suścu wydatkował kwotę 1 825,42 zł, która została przeznaczona na zakup nagród w konkursach organizowanych przez szkoły z terenu gminy o tematyce związanej z przeciwdziałaniem narkomanii.

11. OŚWIATA

11.1. Wykaz placówek

Na terenie Gminy Susiec działa 5 jednostek oświatowych, wśród nich znajdują się dwie jednostki oświatowe o statusie niepublicznej szkoły podstawowej, przy których działają oddziały przedszkolne skupiające dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Podmioty prowadzące szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych to osoby prawne:

- Stowarzyszenie ZAWSZE RAZEM na Rzecz Rozwoju Miejscowości Łuszczacz i Róża z siedzibą pod adresem: Łuszczacz 1, 22-672 Susiec
- Stowarzyszenie BĄDŹMY RAZEM z siedzibą pod adresem: Grabowica 72B, 22-672 Susiec.

Gmina Susiec jest organem prowadzącym dla trzech szkół publicznych:

- Zespołu Szkół Publicznych w Suścu, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Suścu oraz Przedszkole Samorządowe w Suścu,
- Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Majdanie Sopockim Pierwszym,
- Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Armii Kraków w Łosińcu.

W sierpniu 2019 roku wygaszeniu uległy trzyletnie gimnazja, które powstały w 1999 roku. W Gminie Susiec funkcjonowały dwa gimnazja publiczne: w Suścu i w Majdanie Sopockim Pierwszym. W Suścu do sierpnia funkcjonowały 2 dwie klasy gimnazjalne – 41 uczniów, zaś w Majdanie – jedna klasa gimnazjalna – 16 uczniów.

11.2. Liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych.

Liczba uczniów w ww. jednostkach przedstawia się następująco: (stan na 30 września 2019 r.)

- SP w Suścu wraz z oddziałem przedszkolnym: 184 uczniów,
- Przedszkole Samorządowe w Suścu: 55 uczniów,
- SP w Majdanie Sopockim Pierwszym wraz z oddziałami przedszkolnymi: 207 uczniów,
- SP w Łosińcu wraz z oddziałami przedszkolnymi: 135 uczniów,
- NSP w Łuszczaczu wraz z oddziałem przedszkolnym: 64 uczniów,
- NSP w Grabowicy wraz z oddziałem przedszkolnym: 28 uczniów.

W czerwcu 2019 roku pierwsi uczniowie ośmioklasowych szkół podstawowych ukończyli naukę. W Gminie Susiec było łącznie 92 absolwentów:

- ZSP w Suścu 39,
- SP w Majdanie Sopockim 31,
- SP w Łosińcu 18,
- NSP w Łuszczaczu 4.

39 uczniów i absolwentów szkół (podstawowych i gimnazjów) z terenu gminy otrzymało w 2019 roku stypendia motywacyjne za osiągnięcia w nauce. Z tego:

- ZSP w Suścu – 16 absolwentów, 8 uczniów;
- SP w Majdanie Sopockim – 3 absolwentów, 5 uczniów;
- SP w Łosińcu – 2 absolwentów, 2 uczniów;
- NSP w Łuszczaczu – 2 uczniów,
- NSP w Grabowicy – 1 uczeń.

11.3. Wydatki w przeliczeniu na jednego ucznia.

Biorąc pod uwagę plany finansowe szkół za 2019 rok oraz liczebność uczniów określić można wydatki na prowadzenie poszczególnych jednostek oświatowych w przeliczeniu na jednego ucznia: ZSP w Suścu: 3 999 370 zł/249 ucz. = 16 062 zł/ucz.

- SP w Majdanie Sopockim Pierwszym: 2 614 085 zł/207 ucz. = 12 628 zł/ucz.
- SP w Łosińcu: 1 643 762 zł/135 ucz. = 12 176 zł/ucz.

11.4. Zatrudnienie w szkołach.

W Zespole Szkół Publicznych w Suścu zatrudnionych jest 29 nauczycieli: 26 dyplomowanych (w tym 2 w niepełnym wymiarze czasu pracy), 1 mianowany i 2 kontraktowych. Czterech nauczycieli zostało oddelegowanych do innych szkół (łącznie na 32 godziny). W 2019 roku rozwiązano stosunek pracy z 4 nauczycielami, z 3 nie przedłużono umowy.

Szkoła Podstawowa w Majdanie Sopockim Pierwszym zatrudnia 22 nauczycieli: 18 nauczycieli dyplomowanych (w tym 4 na niepełnych etatach), 3 nauczycieli mianowanych na niepełnych etatach i 1 nauczyciela kontraktowego. Do szkoły oddelegowano 3 nauczycieli z ZSP w Suścu –

łącznie na 14 godzin. W 2019 roku 3 nauczycieli przeszło na emeryturę lub świadczenie kompensacyjne.

W Szkole Podstawowej im. Żołnierzy Armii Kraków w Łosińcu zatrudnionych jest 20 nauczycieli: 12 nauczycieli dyplomowanych (w tym 3 w niepełnym wymiarze), 2 mianowanych (z czego 1 w niepełnym wymiarze) i 3 kontraktowych. W 2019 roku 1 nauczyciel SP w Łosińcu przebywał w na urlopie zdrowotnym, 1 na urlopie macierzyńskim. Do szkoły oddelegowano 3 nauczycieli z ZSP w Suścu – łącznie na 18 godzin.

12. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Grabowicy są wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom z niepełnosprawnością niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Warsztaty rozpoczęły swą działalność 1 listopada 2008 roku jako jednostka organizacyjna Gminy Susiec. Siedzibą placówki jest budynek szkoły podstawowej zaadaptowany na potrzeby osób z niepełnosprawnością, położony we wsi Grabowica. Placówka przeznaczona jest dla 30 niepełnosprawnych uczestników z Gminy Susiec, Miasta i Gminy Tomaszów Lub.

Liczba uczestników warsztatów oraz stopień i rodzaj ich niepełnosprawności:

W okresie sprawozdawczym uczestnikami Warsztatów było 30 osób niepełnosprawnych,

- Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

Przedział wiekowy	Liczba osób
19-30	10
31-40	8
41-50	6
51-65	6

- Liczba kobiet 12 i mężczyzn 18
- W obszarze gminy Susiec mieszka 20 uczestników, natomiast 10 na terenie Miasta i Gminy Tomaszów Lub.

Stopień niepełnosprawności (liczba osób)

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Znaczny	11
Umiarkowany	19

Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ według schorzenia wiodącego (liczba osób).

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
Upośledzenie umysłowe	18
Choroby psychiczne	4
Neurologiczne	3
Niepełnosprawność sprzężona	5

Budżet WTZ Grabowica w 2019 roku wynosił:

- Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 542 880,00zł (90 %),
- Środki Powiatu Tomaszowskiego 60 320,00 zł (10 %),
- Dodatkowo środki Gminy: podatek od nieruchomości 5 110,00 zł i dofinansowanie kosztów dowozu Budżet został wykorzystany w 100 %.

13. OCHRONA ZDROWIA

13.1. Placówki medyczne.

Zabezpieczeniem potrzeb mieszkańców Gminy Susiec w zakresie ochrony zdrowia zajmują się:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Mirosława Kapuścińska ul. Partyzantów 8.
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Władysława Długosz Ul. Partyzantów 8.
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Mirosława Kapuścińska Majdan Sopocki I 112.

Wymienione wyżej placówki świadczą usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w których przyjmują lekarze pierwszego kontaktu. Sytuacją zdrowotną pacjentów zajmują się również pielęgniarki środowiskowe.

W ubiegłym roku funkcjonowały 2 punkty apteczne, usytuowane w miejscowości Susiec oraz 1 filia w Majdanie Sopockim Pierwszym. Stan ten w ciągu kolejnych 12 miesięcy nie uległ zmianie. Placówki są prowadzone przez magistrów farmacji.

W gminie znajduje się 1 gabinet rehabilitacyjny zlokalizowany przy NZOZ w Suścu oraz 2 gabinety stomatologiczne (1 w Suścu i 1 w Majdanie Sopockim I)

13.2. Sprzedaż napojów alkoholowych.

Liczba wydanych stałych zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w 2019 roku wynosiła:

A - o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwa:

- do spożycia w miejscu sprzedaży (dla gastronomii) 5,
- do spożycia poza miejscem sprzedaży (dla sklepów) 7.

B - powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa):

- do spożycia w miejscu sprzedaży (dla gastronomii) 1,
- do spożycia poza miejscem sprzedaży (dla sklepów) 5.

C - powyżej 18 % zawartości alkoholu:

- do spożycia w miejscu sprzedaży (dla gastronomii) 1,
- do spożycia poza miejscem sprzedaży (dla sklepów) 4.

Natomiast liczba wydanych zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa wynosiła 6.

14. RADA GMINY

Obecna Rada Gminy została wybrana w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w dniu 21 października 2018 r. Rada Gminy liczy 15 radnych. Jej skład stanowi Przewodniczący Rady Gminy i 2 V-ce Przewodniczących oraz pięć stałych komisji.

1. Komisja Budżetu, Finansów, Planowania, Mienia Komunalnego i Inicjatyw Gospodarczych.
2. Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Porządku Publicznego i Samorządu Gminnego.
3. Komisja Oświaty, Zdrowia, Kultury, Promocji i Turystyki.
4. Komisja Rewizyjna.
5. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

Wszystkie komisje w roku 2019 odbyły po pięć posiedzeń. Rada Gminy w roku 2019 odbyła 5 sesji, podejmując 50 Uchwał. Frekwencja radnych na sesjach wynosiła 99%.

Uchwał rady gminy:

I. IV sesja ósmej kadencji z dnia 26.03.2019 roku:

1. Uchwała IV/26/2019 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
2. Uchwała Nr IV/27/2019 w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2019 r.
3. Uchwała Nr IV/28/2019 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec w obrębie geodezyjnym Ciotusza Stara.
4. Uchwała Nr IV/29/2018 w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Susiec w 2019 r.
5. Uchwała Nr IV/30/2019 w sprawie udzielenia Miastu Zamość pomocy finansowej z budżetu Gminy Susiec z przeznaczeniem na współfinansowanie w 2019 roku kosztów funkcjonowania Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Zamościu.
6. Uchwała Nr IV/31/2019 w sprawie wykazu kąpielisk na terenie Gminy Susiec.
7. Uchwała Nr IV/32/2019 w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze.
8. Uchwała Nr IV/33/2019 w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Gminę Susiec publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.
9. Uchwała Nr IV/34/2019 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Susiec, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych mających siedzibę na obszarze Gminy Susiec.
10. Uchwała Nr IV/35/2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Susiec na lata 2019 – 2021.
11. Uchwała Nr IV/36/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Susiec.

II. V sesja ósmej kadencji z dnia 21.06.2019 roku:

1. Uchwała V/37/2019 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy wotum zaufania.
2. Uchwała Nr V/38/2019 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2018 rok wraz ze sprawozdaniem Wójta Gminy Susiec z wykonania budżetu za 2018 rok.
3. Uchwała Nr V/39/2019 w sprawie absolutorium dla Wójta Gminy z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok.

4. Uchwała Nr V/40/2019 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
5. Uchwała Nr V/41/2019 w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2019 rok.

6. Uchwała Nr V/42/2019 w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu Gminy Susiec na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, niestanowiących własności gminy.
7. Uchwała Nr V/43/2019 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie na mienie Gminy Susiec nieruchomości gruntowej.
8. Uchwała Nr V/44/2019 w sprawie wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości.
9. Uchwała Nr V/45/2019 w sprawie zmiany regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Susiec.
10. Uchwała Nr V/46/2019 w sprawie określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności, wysokości stawek opłaty targowej i zarządzenia jej poboru w drodze inkasa.
11. Uchwała Nr V/47/2019 w sprawie odwołania Skarbnika Gminy.
12. Uchwała Nr V/48/2019 w sprawie powołania Skarbnika Gminy.
13. Uchwała Nr V/49/2019 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec.
14. Uchwała Nr V/50/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec w obrębie geodezyjnym Majdan Sopocki.

III. VI ósmej kadencji z dnia 24.09.2019 roku:

1. Uchwała V/51/2019 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
2. Uchwała Nr VI/52/2019 w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2019 rok.
3. Uchwała Nr VI/53/2019 w sprawie wprowadzenia opłaty targowej i określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności, wysokości stawek opłaty i zarządzenie jej poboru w drodze inkasa.
4. Uchwała Nr VI/54/2019 w sprawie wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości.
5. Uchwała Nr VI/55/2019 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy na okres powyżej 3 lat.
6. Uchwała Nr V/46/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Susiec.

IV. VII ósmej kadencji z dnia 25.11.2019 roku:

1. Uchwała VII/57/2019 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
2. Uchwała nr VII/58/2019 w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2019 roku.
3. Uchwała Nr VII/59/2019 w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na 2020 rok.
4. Uchwała Nr VII/60/2019 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Susiec na 2020 rok.
5. Uchwała Nr VII/61/2019 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Lubelskiemu w zakresie opracowania dokumentacji technicznej na „Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 853 w Ciotuszy Starej od km ok. 33+550 do km ok. 33+ 670 długości ok. 120 m”.
6. Uchwała Nr VII/62/2019 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie na mienie Gminy Susiec udziałów w nieruchomości gruntowej.

7. Uchwała Nr VII/63/2019 w sprawie ustanowienia służebności przejazdu i przechodu przez nieruchomości stanowiącą własność Gminy Susiec.
8. Uchwała Nr VII/64/2019 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w celu opracowania wspólnego dokumentu pn. Zintegrowana strategia Rozwoju Zielone Serce Roztocza 2020- 2030.
9. Uchwała Nr VII/65/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz niektóre inne składniki wynagrodzenia w szkołach i innych placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Susiec”.
10. Uchwała Nr VII/66/2019 w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suścu i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Majdanie Sopotkim Pierwszym.

V. VIII ósmej kadencji z dnia 30.12.2019 roku:

1. Uchwała V/67/2019 w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2019 rok.
2. Uchwała Nr VIII/68/2019 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.
3. Uchwała Nr VIII/69/2019 w sprawie uchwały budżetowej na 2020 rok.
4. Uchwała Nr VIII/70/2019 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok.
5. Uchwała Nr VIII/71/2019 w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajecie 1 m² pasa drogowego dróg gminnych.
6. Uchwała Nr VIII/72/2019 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości z mienia komunalnego Gminy Susiec.
7. Uchwała Nr VIII/73/2019 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec w obrębie geodezyjnym Ciotusza Nowa, Ciotusza Stara, Kunki, Łosiniec, Łuszczacz, Oseredek, Rybnica, Skwarki, Wólka Łosiniecka (II etap).
8. Uchwała Nr VIII/74/2019 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Susiec w obrębie geodezyjnym Kunki, Łosiniec i Wólka Łosiniecka (II etap).
9. Uchwała Nr VIII/75/2019 w sprawie współdziałania z Gminą Tomaszów Lubelski oraz Miastem i Gminą Narol.

15. SPRAWY OBRONNE I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

W zakresie spraw obronnych przygotowano i przeprowadzono kwalifikację wojskową. Kwalifikacji podlegało 24 mężczyzn rocznika 2000 oraz dwie kobiety. Do kwalifikacji nie zgłosiła się jedna osoba przebywająca za granicą. W terminie sporządzono plan szkolenia obronnego, który został zatwierdzony przez Wojewodę Lubelskiego. W ramach tego planu dwukrotnie przeprowadzono szkolenie i trening obsady stałego dyżuru. W ramach świadczeń rzeczowych na rzecz obrony wydano trzy decyzje dla trzech właścicieli samochodów osobowo – terenowych.

16. TRANSPORT

1. Pojazdy strażackie, w tym 15 sztuk samochodów pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Susiec, Oseredek, Ciotusza Nowa, Kunki, Majdan Sopocki, Grabowica, Paary, Łuszczacz, Nowiny oraz łódź MARINE,
2. Samochody gospodarki komunalnej (8 sztuk): koparko-spycharka JCB, , samochód ciężarowy IVECO, samochód Volkswagen Caddy, zmiatarka HAKO, dwa ciągniki rolnicze ZETOR i URSUS, przyczepa wywrotka, samochód ciężarowy Mercedes.
3. Pozostałe pojazdy: Gmina Susiec dysponuje jednym samochodem osobowym marki Skoda używanym do celów służbowych, dwoma busami marki: Volkswagen 18-osobowy Opel 8-osobowy i Mercedes 19-osobowy służące do dowożenia podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Gmina ma także w posiadaniu scenę mobilną użytkowaną przez Gminny Ośrodek Kultury w Suścu.

17. PODSUMOWANIE

Serdecznie dziękujemy za zapoznanie się z raportem o stanie Gminy Susiec. Mamy nadzieję, że informacje w nim zawarte zostały przekazane w sposób przyjazny i zrozumiały.

Na terenie naszej gminy dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania stron internetowych prowadzonych przez Urząd Gminy Susiec www.susiec.pl oraz śledzenia mojego profilu na Facebooku. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem Internetu jak również tablicy ogłoszeń w naszym urzędzie.

Wyzwania naszej Gminy są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe. W sposób strategiczny i przemyślany dążymy do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu urokliwego, wiejskiego charakteru naszej Gminy.

Zachęcamy Państwa do aktywnego uczestnictwa w życiu sołectw poprzez włączenie się do działalności Kół Gospodyń Wiejskich oraz Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Zapraszamy również do udziału w spotkaniach wiejskich, wydarzeniach kulturalnych i sportowych organizowanych przez Urząd i jednostki organizacyjne.

Dziękujemy za dotychczasowe zainteresowanie oraz zachęcamy do zapoznania się z kolejnymi wersjami raportów.

WÓJT GMINY

Zbigniew Naklicki

